

BISBAT DE

SANT FELIU DE

LLOBREGAT

Í

T

E

L

L

T

U

B

29

SETEMBRE - OCTUBRE 2009

DUES EMPRESES , DUES GENERACIONS UN SOL SERVEI

RIFER

◀ ROCAFER ▶

CAMPANES RELLOTGES MEGAFONIA

C/CCanonge Dorca 37

Tel.972.22.01.55

17005 Girona

www.rifersl.com

Psg.Fabra i Puig 39 6è 3º

Tel.93.311.72.01

08030 Barcelona

info@rocafer.com

Delegació Terrassa

Tel.Mòbil: 616.90.90.01

Terrassa

info@rifersl.com

BUTLLETÍ OFICIAL DEL
BISBAT DE SANT FELIU
DE LLOBREGAT

EDICIÓ

Bisbat de Sant Feliu de Llobregat. Secretaria General

REDACCIÓ

Bisbat de Sant Feliu de Llobregat. Delegació Diocesana
de Mitjans de Comunicació Social

Pl. de la Vila 11, 1r.

08980 Sant Feliu de Llobregat

Tel. 93 632 76 30 - Fax 93 632 76 31

butlleti@bisbatsantfeliu.cat

www.bisbatsantfeliu.org

Subscripció anual: 20 euros

Les subscripcions anuals es consideren per any natural

Disseny gràfic: Estudi Lluís Torres. Castellbisbal

Maquetació i Impressió: T.G.A, S.L. Barcelona

Dipòsit Legal: DLB 27939-2005

Í

T

BISBAT DE **E**

SANT FELIU DE

LLOBREGAT **L**

L

T

U

B

NÚM 29 (2009)
31 D'OCTUBRE
DE 2009

SUMARI

355 ESSLÉSIA DIOCESANA

356 Decrets

356 *Nomenament d'arxiprest de l'Arxiprestat de Sant Boi de Llobregat*

356 *Nomenament d'arxiprest de l'Arxiprestat d'Anoia*

357 *Nomenament d'arxiprest de l'Arxiprestat de Piera-Capellades*

357 *Constitució com a associació privada de fidels de l'“Asociación Católica Quiero Vivir.”*

358 Nomenaments Diocesans

358 *Nomenament de Mn. Jordi d'Arquer com a membre del Consell de la Catedral*

358 *Nomenaments de membres del Consell Pastoral Diocesà*

360 Nomenaments Parroquials

360 *Setembre 2009*

360 Comunicats i Premsa

360 *L'Associació de familiars d'Alzheimer del Baix Llobregat compleix 15 anys: eucaristia d'acció de gràcies a la catedral de Sant Feliu de Llobregat*

361 *Cinquè aniversari de la Diòcesi de Sant Feliu de Llobregat*

362 *Passat, present i futur en el cinquè aniversari de la Diòcesi de Sant Feliu de Llobregat*

363 *“L'anunci que neix del goig compartit”, nou objectiu diocesà per al curs 2009-2010*

364 Escrits Dominicals

364 *Variacions sobre l'amor ressuscitat (XVIII) (6-9-2009)*

365 *Variacions sobre l'amor ressuscitat (XIX) (13-9-2009)*

366 *Variacions sobre l'amor ressuscitat (XX) (20-9-2009)*

367 *Variacions sobre l'amor ressuscitat (XXI) (27-9-2009)*

368 *Variacions sobre l'amor ressuscitat (XXII) (4-10-2009)*

369 *Caritat en la Veritat: sobre l'avortament (11-10-2009)*

370 *Caritat en la Veritat: les missions (18-10-2009)*

371 *Caritat en la Veritat: la transmissió de la fe (25-10-2009)*

373 Crònica Diocesana

373 *SETEMBRE*

375 *OCTUBRE*

377 Homilies

377 *Homilia en l'eucaristia del cinquè aniversari de la diòcesi*

380 Articles i Altres Escrits

380 *Carta a les comunitats musulmanes amb motiu de la cloenda del ramadà*

381 Organismes Diocesans

381 *Reunió del Consell Pastoral Diocesà*

382 Delegacions**382 PASTORAL DE LA SALUT**

382 *Crònica de la XXI Jornada Catalana de Pastoral de la Salut*

382 VIDA CONSAGRADA

382 *Crònica setembre-octubre*

385 CONSELL DIOCESÀ DE CÀRITAS

385 *Crònica de tres projectes*

387 PROVÍNCIA ECLESIASTICA DE BARCELONA

388 Crònica

388 *Actes de la restauració de la Seu d'Ègara*

389 CONFERÈNCIA EPISCOPAL TARRACONENSE

390 Comunicats

390 *Comunicat de la reunió n. 192*

392 *Nota dels bisbes de Catalunya sobre el document "Consideracions sobre l'embrió humà", publicat per l'Institut Borja de Bioètica*

395 CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

396 Documents

396 *Mensaje con motivo del I aniversario de Manos Unidas «Tuve hambre y me disteis de comer; tuve sed y me disteis de beber...»*

405 SANTA SEU

406 Documents

406 *Mensaje a los musulmanes al final del ramadán: "Cristianos y musulmanes, juntos para vencer la pobreza"*

407 *Carta Apostòlica en forma de 'Motu Proprio' Omnium in Mentem de Benet XVI, amb la qual es modifiquen algunes normes del codi de dret canònic.*

411 ALTRES INFORMACIONS

412 Notícies

412 *Crònica de la inauguració dels curs 2009-2010 en la Facultat de Teologia i la Facultat de Filosofia de Catalunya*

413 *l'Escola de Mestres Balquerna i el P. Francesc Riu, guardonats amb els Premis Catalunya d'educació 2009*

413 *Religió, Llengua, Cultura a Catalunya. Exposició al Palau Robert de Barcelona*

Església diocesana

DECRETS

Nomenament d'arxiprest de l'Arxiprestat de Sant Boi de Llobregat

Decret 12/09
Sant Feliu de Llobregat, 30-9-2009

Havent de procedir al nomenament d'arxiprest de l'Arxiprestat de Sant Boi de Llobregat, tenint en compte el bé pastoral i ateses les circumstàncies personals de l'interessat, nomenem:

Mn. Joan Peñafiel i Maireles

per al càrrec d'arxiprest de l'Arxiprestat de Sant Boi de Llobregat, com a col·laborador del nostre ministeri en l'Església de Sant Feliu de Llobregat, al servei del Poble de Déu, fins al 30 de setembre de 2013.

Declarem que li corresponen els drets i deures annexos a aquest càrrec pastoral, i li conferim les facultats adients, segons el dret i les disposicions diocesanes (c. 553 a 555).

Esperem que la seva personal dedicació al ministeri i que la seva generosa disponibilitat, esdevindran un bé per a la vida i el servei pastoral de la diòcesi.

Ho decreta i firma l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Sant Feliu de Llobregat.

*+ Agustí Cortés Soriano
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat
Per manament del Sr. Bisbe,
Joan-Pere Pulido, pvre.
Secretari general i canceller*

Nomenament d'arxiprest de l'Arxiprestat d'Anoia

Decret 13/09
Sant Feliu de Llobregat, 30-9-2009

Havent de procedir al nomenament d'arxiprest de l'Arxiprestat d'Anoia, tenint en compte el bé pastoral i ateses les circumstàncies personals de l'interessat, nomenem:

Mn. Carles Catasús i Pallerola

per al càrrec d'arxiprest de l'Arxiprestat d'Anoia com a col·laborador del nostre ministeri en l'Església de Sant Feliu de Llobregat, al servei del Poble de Déu, fins al 30 de setembre de 2013.

Declarem que li corresponen els drets i deures annexos a aquest càrrec pastoral, i li conferim les facultats adients, segons el dret i les disposicions diocesanes (c. 553 a 555).

Esperem que la seva personal dedicació al ministeri i que la seva generosa disponibilitat, esdevindran un bé per a la vida i el servei pastoral de la diòcesi.

Ho decreta i firma l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Sant Feliu de Llobregat.

*+ Agustí Cortés Soriano
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat
Per manament del Sr. Bisbe,
Joan-Pere Pulido, pvre.
Secretari general i canceller*

Nomenament d'arxiprest de l'Arxiprestat de Piera-Capellades

Decret 14/09

Sant Feliu de Llobregat, 30-9-2009

Havent de procedir al nomenament d'arxiprest de l'Arxiprestat de Piera-Capellades, tenint en compte el bé pastoral i ateses les circumstàncies personals de l'interessat, nomenem:

Mn. Ramon M. Bosch i Vendrell

per al càrrec d'arxiprest de l'Arxiprestat de Piera-Capellades el nomenem com a col·laborador del nostre ministeri en l'Església de Sant Feliu de Llobregat, al servei del Poble de Déu, fins el 30 de setembre de 2013.

Declarem que li corresponen els drets i deures annexos a aquest càrrec pastoral, i li conferim les facultats adients, segons el dret i les disposicions diocesanes (c. 553 a 555).

Esperem que la seva personal dedicació al ministeri i que la seva generosa disponibilitat, esdevindran un bé per a la vida i el servei pastoral de la diòcesi.

Ho decreta i firma l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Sant Feliu de Llobregat.

*+ Agustí Cortés Soriano
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat
Per manament del Sr. Bisbe,
Joan-Pere Pulido, pvre.
Secretari general i Canceller*

Constitució com a associació privada de fidels de l'"Asociación Católica Quiero Vivir."

Decret 15/09

Sant Feliu de Llobregat, 13-10-2009

Acceptada la instància que ens ha estat presentada per la senyora Montserrat Sanmartí Fernández i altres persones, juntament amb els estatuts de l'associació denominada **Asociación Católica Quiero Vivir**, en què se sol·licita la seva erecció definitiva i la concessió de personalitat jurídica privada;

Examinats els estatuts pels quals haurà de regir-se l'associació, en què es determina l'objectiu social i la resta de continguts preceptuats pel Codi de Dret Canònic;

Atès que aquesta associació compleix els requisits establerts en la disciplina vigent de l'Església per ser erigida com a associació privada;

PEL PRESENT decret, a tenor dels canons 299 i 322 del Codi de Dret Canònic, erigim amb caràcter definitiu l'associació "**Asociación Católica Quiero Vivir**", la qual queda constituïda en associació privada de fidels al Bisbat de Sant Feliu de Llobregat, i li concedim personalitat jurídica privada. Així mateix aprovem els seus estatuts fundacionals.

Ho decreta i firma l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

*+ Agustí Cortés Soriano
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat
Per manament del Sr. Bisbe,
Joan-Pere Pulido i Gutiérrez, pvre.
Secretari general i canceller*

NOMENAMENTS DIOCESANS

Nomenament de Mn. Jordi d'Arquer com a membre del Consell de la Catedral

Sant Feliu de Llobregat, 4-9-2009

Pel present document, tenint en compte el Decret nº 04/06 de data 22 de març de 2006, en què es constitueix el Consell de la Catedral de Sant Llorenç i se'n designen els membres, nomenem com a membre del Consell de la Catedral, per raó de càrrec, el

Rvd. Jordi d'Arquer i Terrasa

rector de la Parròquia de Sant Llorenç, de Sant Feliu de Llobregat, i encarregat de la S.E. Catedral, en substitució del Rvd. Antoni Roca i Roig, qui ha estat designat a una altra parròquia.

*+ Agustí Cortés Soriano
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat
Per manament del Sr. Bisbe,
Joan-Pere Pulido i Gutiérrez, prev.
Secretari general i canceller*

Nomenaments de membres del Consell Pastoral Diocesà

Sant Feliu de Llobregat, 17-10-2009

Pel present document, tenint en compte

el bé pastoral i atenent les circumstàncies personals dels interessats, nomenem com a membres del consell pastoral pel període de quatre anys, esperant que exerciran aquesta tasca com un eficaç servei a l'Església:

- la Sra. Montserrat Alegre i Olivella, en representació de l'Arxiprestat de l'Anoia,
- la Sra. Rosa M. Bayó i Corderes en representació de l'àmbit de la pastoral social,
- la Gna. Begoña Burguete i Musgo en representació dels Instituts de vida consagrada i Societats de vida apostòlica.
- el Sr. Sixto Buruaga i Hueto designat pel senyor bisbe, en representació de l'Arxiprestat d'El Prat de Llobregat.
- el Sr. Joan Busquets i Castells en representació de l'Arxiprestat de Piera-Capellades.
- el Sr. Narcís Canal i Prat en representació de l'àmbit de la tercera edat, per quatre anys.
- el Sr. Miquel Carrasco i Gómez en representació dels Moviments d'Adults de la pastoral parroquial.
- la Sra. Paula Carrillo i Flores en representació dels Moviments d'Adults en la pastoral de moviments.
- el Sr. Jaume Castells i Mestres en representació de l'Arxiprestat de Sant Vicenç dels Horts.
- el Sr. José Cortés Martínez i la Sra. Inés María Velasco Arias en representació de la pastoral familiar, en l'àmbit de moviments.
- la Sra. Mercè Fernández i Coca en representació del col·lectiu de professors de religió i moral catòlica.

- el Sr. Robert Ferrando i Suriol en representació de la pastoral familiar, en l'àmbit parroquial.
- el Sr. Miquel Gasol i Brach en representació de l'Arxiprestat de Sant Boi de Llobregat.
- la Sra. Eugènia Ghiringhelli i Baleyron en representació de l'Arxiprestat de Montserrat.
- la Sra. Susanna González i Peláez en representació de l'Arxiprestat de Sant Feliu de Llobregat.
- Mn. Jaume Grané i Calvó en representació del Secretariat del Consell Presbiteral.
- la Sra. Roser Lebron i Campos en representació de la pastoral diocesana de catequesi, per quatre anys.
- la Sra. Montserrat Miguel i Balagué en representació de l'Arxiprestat d'El Prat de Llobregat.
- el Sr. Josep Miró i Fisa en representació de l'àmbit de l'economia diocesana.
- la Sra. Mª Carme Molins i Marsans en representació de l'Arxiprestat del Garraf.
- la Sra. Mercè Muñoz i Donaire en representació de l'Arxiprestat de Vilafranca del Penedès.
- el P. Isidre Serdà i Massana, sdb en representació dels Instituts de vida religiosa i Societats de vida apostòlica.
- Mn. Francesc Tirado i Lara en representació del Secretariat del Consell Presbiteral.
- la Gna. Antònia Maria Tobella i Ferrer en representació dels Instituts de vida religiosa i Societats de vida apostòlica.
- Mn. Josep Torrente i Bruna en repre-

sentació del Secretariat del Consell Presbiteral.

- Mn. Florenci Travé i Travé, DP en representació dels diaques permanents diocesans.
- la Gna. Pilar Urrea i Gárriz en representació de la pastoral de la salut.
- el Sr. Xavier Vinyals i Vinyals en representació de la Comunitat Neocatecumenal.
- la M. Montserrat Viñas i Santos en representació del Monestir Sant Benet de Montserrat.

*+Agustí Cortés Soriano
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat
Per manament del Sr. Bisbe,
Joan-Pere Pulido i Gutiérrez, pvre.
Secretari general i canceller*

NOMENAMENTS PARROQUIALS

COMUNICATS I NOTES DE PREMSA

Setembre 2009

- Mn. Jaume Berdoy Alemany ha estat nomenat rector de les Parròquies de Sant Marçal i Sant Pere de la Gornal, de Castellet i la Gornal.
- Mn. Ramon Maria Bosch Vendrell ha estat nomenat rector de la Parròquia de Sant Salvador, de Cabrera d'Anoia.
- Mn. Mario-Gabriel Ciccorossi Canalini ha estat nomenat Administrador parroquial de la Parròquia de Sant Martí de Torrelles de Llobregat per un període de dos anys.
- Mn. Agustí Roig i Marcè ha estat nomenat vicari de les Parròquies de Sant Sadurní i Santa Maria de la Múnia, ambdues de Castellví de la Marca.
- Mn. Genís Sans Martínez DP ha estat nomenat encarregat de la Parròquia de Sant Pere de la Gornal, de Castellet i la Gornal.

L'Associació de familiars d'Alzheimer del Baix Llobregat compleix 15 anys: eucaristia d'acció de gràcies a la catedral de Sant Feliu de Llobregat

Sant Feliu de Llobregat, 2-9-2009

El proper diumenge 6 de setembre se celebrarà el 15è aniversari d'aquesta associació que aplega més de 1.300 membres en tota la comarca. Els actes començaran a les 12h amb una eucaristia d'acció de gràcies a la Catedral de Sant Llorenç de Sant Feliu de Llobregat, presidida pel bisbe diocesà, Agustí Cortés Soriano. A continuació hi haurà un dinar commemoratiu a la Sala Ibèria, amb la presència de nombroses autoritats civils, entre les quals l'alcalde de Sant Feliu, Juan Antonio Vázquez.

El Dia Mundial de l'Alzheimer es recorda internacionalment cada 21 de setembre i precisament en aquest mes, AFABAIX (Associació de familiars d'Alzheimer del Baix Llobregat – www.afabaix.org) celebra 15 anys al costat de les persones que viuen amb afectats per aquesta malaltia. En anys anteriors han recordat el seu aniversari amb una eucaristia al santuari de Montserrat i enguany, per facilitar-ne l'assistència, han desitjat que es realitzés a la ciutat de Sant Feliu de Llobregat i amb la presència

del bisbe Agustí Cortés. La celebració serà animada litúrgicament per l'organista Santi Vilarrublas i la soprano Maria Quintana. Un cor dels malalts, conduïts per la musicoterapeuta Melissa Mercadal, intervindrà també amb el cant final del Virolai.

L'animació seguirà amb una ballada de sardanes en la mateixa Plaça de la Vila, i a les 14h hi haurà el dinar commemoratiu, a la Sala Ibèria de la mateixa localitat, on es farà un homenatge a la tasca que realitzen els cuidadors dels malalts d'Alzheimer, plena d'atenció, paciència i estima per aquestes persones.

L'interès social per aquests malalts i el seu entorn i el reconeixement a la tasca que fa AFABAIX queden àmpliament reconeguts pel fet que més de 40 autoritats civils i polítiques de la comarca assistiran a aquests actes. En destaquem l'alcalde amfitrió, el Sr. Juan Antonio Vázquez; la directora general de l'ICASS (Departament de Benestar Social), la Sra. Carolina Homar; la codirectora del Pla director Sociosanitari del Departament de Salut, Sra. Carmen Caja; la presidenta-delegada de l'Àrea de Benestar Social de la Diputació de Barcelona, Sra. Montserrat Ballarín; la presidenta del Consell Comarcal del Baix Llobregat, Sra. Rosa M. Boladeras; els síndics de greuges de Sant Feliu i Cornellà, Sr. Magí Boronat i Sr. Frederic Prieto, respectivament; a més d'altres autoritats, alcaldes i regidors de diverses poblacions del Baix Llobregat.

Cinquè aniversari de la Diòcesi de Sant Feliu de Llobregat

Sant Feliu de Llobregat, 7-9-2009

El proper dia 12 de setembre es compleixen cinc anys des que Mons. Agustí Cortés

Soriano inicià el seu ministeri com a primer bisbe de Sant Feliu de Llobregat. El caràcter simbòlic d'aquesta data es remarcarà amb la celebració d'una eucaristia a les 11h a la Catedral de Sant Llorenç i, a continuació, un acte celebratiu i de confraternització en els espais ja disponibles de l'edifici en construcció de la nova Casa de l'Església.

La diòcesi de Sant Feliu de Llobregat i també la de Terrassa, van ser creades per decret de la Santa Seu el 15 de Juny de l'any 2004 com una desmembració de l'Arxidiòcesi de Barcelona. En aquella mateixa data es nomenaven els primers bisbes de les noves diòcesis, respectivament Mons. Agustí Cortés Soriano (fins aleshores bisbe d'Eivissa) i Mons. Josep Àngel Saiz Meneses (fins aleshores bisbe auxiliar de Barcelona).

El 12 de setembre del mateix any inicià el seu ministeri el bisbe Agustí i és per aquest motiu que, en complir-se els cinc anys d'aquest fet es vol recordar aquesta data d'una manera senzilla però profunda al mateix temps, resseguint el camí fet en aquests anys i els reptes que cal afrontar, que vénen tant dels canvis socials i culturals actuals com del fet de ser una diòcesi nova, amb possibilitats molt reduïdes.

La celebració comptarà amb dos moments:

L'eucaristia d'acció de gràcies a les 11h. a la Catedral de Sant Llorenç (Sant Feliu de Llobregat), presidida pel bisbe Agustí i concelebrada per altres preveres diocesans, amb l'acompanyament litúrgic i musical de l'Escolania i el Cor Jove d'Olesa de Montserrat.

L'acte a la nova Casa de l'Església, c/ Armenteres 15 de la mateixa vila, a les 12:30h. Tindrà lloc en un espai practicable

de l'edifici en construcció, del qual es va col·locar la primera pedra fa gairebé 2 anys, el 15 de setembre de 2007. Serà també moment de confraternització, amb el refrigeri, i d'agraïment a tots els qui estan col·laborant en el projecte de la Casa de l'Església.

Passat, present i futur en el cinquè aniversari de la Diòcesi de Sant Feliu de Llobregat

Sant Feliu de Llobregat, 14-9-2009

El passat dissabte 12 de setembre es van complir cinc anys des que Mons. Agustí Cortés Soriano inicià el seu ministeri com a primer bisbe de Sant Feliu de Llobregat. El passat, el present i el futur d'aquesta jove diòcesi es van posar de relleu en dos actes: l'eucaristia a les 11h a la Catedral de Sant Llorenç i un acte celebratiu i de confraternització en els espais ja disponibles de l'edifici en construcció de la nova Casa de l'Església, amb una participació global d'unes dues-centes persones.

La missa celebrada a les 11h a la Catedral de Sant Llorenç va ser introduïda pel vicari general, Mn. Jaume Berdoy, que va recordar algunes paraules del bisbe Agustí en la seva presa de possessió, el 12 de setembre de 2004: «si algun dia aquesta Església particular passés de ser un títol, un document o un decret, i esdevingués una realitat viva, això seria només una victòria de la misericòrdia de Déu». El motiu de la celebració, aleshores –deia el vicari Mn. Jaume–, era donar gràcies a Déu pel camí fet en aquests cinc anys.

Durant l'homília, Mons. Cortés va emmarcar el moment com una «atura- da que fan els qui caminen per tal de

mirar amb perspectiva el camí fet, (...) amb humilitat agraïda». En paraules del bisbe Agustí, des de l'inci del seu ministeri «aquell germen ha crescut, però, avesats com estem a viure a esglésies centenàries i mil·lenàries, certament ens trobem ben lluny de ser una Església particular arrelada, amb una tradició que li doni personalitat, relleu social i significació...». I referint-se al present i al futur, deia que «hem de ser una Església coherent entre el que escolta, el que diu i el que fa».

Les ofrenes del pa i el vi van ser presentades a l'altar per una representació diocesana de diversos àmbits pastorals. L'eucaristia va acabar amb la pregària a la Mare de Déu de Montserrat en motiu del seu patronatge diocesà.

A continuació, la majoria dels participants a la missa es traslladaren a l'edifici en construcció de la nova Casa de l'Església, per continuar la celebració. A l'espai que ocuparà el pàrquing, tingué lloc un primer moment de valoració d'aquests anys de vida de la diòcesi, amb una intervenció del bisbe Agustí titulada “La nostra església diocesana: passat, present i futur”. Entre les idees principals, evidencià els reptes principals que contempla l'església local de Sant Feliu de Llobregat: passar de la comunicació interna a la comunió; consolidar la Casa de l'Església, la cúria, l'economia diocesana; créixer en la formació dels fidels perquè siguin “cristians adults”; revifar l'esperança.

Tots els assistents van poder intercanviar les seves impressions personals en aquella diada durant el refrigeri que tingué lloc a la planta del semi-soterrani, moment en el qual el delegat de Patrimoni, Mn. Xavier Armengol, va explicar als participants l'estat actual de les obres i,

a grans trets, les previsions d'instal·lació en el nou edifici, que s'allarguen fins a un any més.

**“L’anunci que neix del goig compartit”,
nou objectiu diocesà per al curs 2009-
2010**

Sant Feliu de Llobregat, 26-10-2009

Ahir diumenge 25, a l'escola del Bon Salvador de la localitat, va ser presentat el nou objectiu diocesà per a aquest curs, amb la presència d'un centenar i mig de persones que formen part del Consell Pastoral Diocesà, del Consell Presbiteral, dels consells arxiprestals, de les delegacions diocesanes, animadors de Pastoral de Joventut i feligresos en general. Van intervenir-hi el bisbe Agustí Cortés, Mn. Xavier Morlans, professor de la Facultat de Teologia de Catalunya i Mn. Josep Maria Domingo, vicari episcopal.

Amb aquesta nova proposta pastoral es tancarà el trienni iniciat a finals del 2007, amb el títol conjunt “El que creiem i vivim, això us anunciem”. La proposta per al nou curs se centra en aprofundir el moment de l’anunci, del comunicar la bona notícia de l’Evangeli, mentre que durant l’any passat s’havia valorat l’aspecte celebratiu, litúrgic i sacramental de la fe i durant el primer curs 07-08 s’havia centrat en la Paraula de Déu.

El bisbe Agustí Cortés, en les seves paraules introductòries, va encoratjar els presents a “encomanar la fe”, perquè allò que dóna sentit a la pròpia vida pot donar sentit a la vida de tota persona.

Mn. Xavier Morlans va ser l’encarregat d’enquadrar el significat del nou objectiu diocesà. Entre les idees fonamentals de

la seva exposició, en destaquem algunes:

- L’església diocesana té un aire de família. En aquesta família les generacions més grans venien acceptant una pertinença més desenfadada i lliure dels joves a l’Església, tot i que no imaginaven un trencament tant gran com el que es viu actualment.
- L’autonomia del jo es valora com una cosa positiva, però s’ha entrat en el deliri de creure que el jo és lliure absolutament, sense cap condicionant, fins i tot físic (dret a triar el propi cos, etc., com a principi de categoria filosòfica).
- Invitació a fer una relectura dels Fets dels apòstols, per tal de veure com van actuar els apòstols per predicar la fe en un clima no favorable.
- Invitació a llegir el document *Evangelii nuntiandi*, on es presenten els set moments del procés de fe: El testimoni amb obres i diàleg, l’anunci explícit, l’adhesió del cor, l’entrada en la comunitat, l’acolliment dels signes, les iniciatives d’apostolat i la renovació de la humanitat.
- Clarificació de la diferència i relació entre el primer anunci i la catequesi: cal que la catequesi comenci per aquest primer anunci que ja no es pot donar per suposat. Si no hi ha hagut aquesta primera adhesió, la catequesi fàcilment és història, filosofia o ètica.
- A tall de conclusió i invitació al treball, Mn. Xavier Morlans va convidar a afinar i potenciar tot allò que hi ha de primer anunci en allò que ja fem, a imaginar coses noves per arribar a aquells que no freqüenten els àmbits parroquials i a anar preparant petits

equips per acollir aquelles persones que demanin ser ajudades a fer o a refer el camí de la seva fe, oferint-los un itinerari de (re-)iniciació cristiana.

El vicari episcopal, Mn. Josep Maria Domingo, va comentar els diversos materials relatius al nou objectiu diocesà: el cartell, el suplement del Full Diocesà del proper 1 de novembre, i les futures fitxes que aniran apareixent al llarg del curs, a partir de mitjans de novembre. Els continguts d'aquestes fitxes podran servir per a diversos moments i situacions: per a les celebracions, per a l'aprofundiment en grups diversos, per a la pregària... Les temàtiques previstes per a les fitxes d'enguany tindran com a rerefons:

- La superació del pessimisme cap a una nova esperança.
- La veritat, l'alegria, l'amor i l'evangeli que s'encomanen.
- Propostes concretes d'evangelització.
- Treball amb joia sense una preocupació excessiva per les quantitats.
- Recapitulació dels tres anys de l'objectiu i orientació a una eventual trobada diocesana de cloenda.

Després de les diverses aportacions i informacions, s'han fet 8 grups –un d'ells d'agents de pastoral de joventut– per tal de recollir el que ha suscitat el treball de la tarda.

El punt final de la trobada l'ha posat a la capella de l'escola la pregària de vespres preparada per la comissió de joves i les paraules d'encoratjament i gratitud del bisbe Agustí a tots els presents per la seva dedicació a la pastoral diocesana.

ESCRITS DOMINICALS

Variacions sobre l'amor ressuscitat (XVIII) (6-9-2009)

Personalment, estic ben convençut que l'única font que pot mantenir en aquesta vida l'alegria serena i la pau, com a tast de felicitat plena, és l'experiència de l'amor ressuscitat. Les receptes psicològiques, les tàctiques i estratègies, que sovint ens arriben mitjançant la propaganda o per boca dels gurus de torn (“com trobar-se bé”, “com tenir pensaments sempre positius”, “com triomfar”, “com mantenir-se jove”...) ens semblen tan superficials, que sonen a presa de pèl, fins i tot a insult a la intel·ligència de les persones, a paranys per a incauts.

La realitat és molt més profunda i seriosa. Els fets s'imposen, mostrant que el temps és una força inexorable que desgasta la vida. Sempre ho fa poc a poc, però també de vegades mitjançant sotragades que ens deixen trasbalsats. Al capdavall tot sembla una confabulació contra l'alegria i la felicitat. Les fonts que normalment ens forneixen el goig de viure, com ara els afectes, l'amistat, la presència dels éssers estimats, estan totes amenaçades per la caducitat i la mort.

Potser una de les tragèdies més colpidores és l'amor profund d'una parella, amenaçat per l'horitzó de la mort certa d'un

ells. Recordem l'argument del film *Tierras de penumbra*, del director Richard Attenborough, sobre l'obra de Bill Nicholson. En ell es descriu el procés de l'amor entre C. S. Lewis i la poetessa nord-americana Helen Joy Gresham. Ella, d'origen jueu, s'havia convertit al cristianisme per la literatura de l'escriptor, que sempre havia aprofundit en el sentit cristià del sofriment. El càncer incurable de Joy i la seva mort endinsen Lewis en la profunditat de la tragèdia, que trunca la felicitat insospitada de l'amor i posa a prova la seva fe. En un moment de pregària el protagonista exclama: "iSi us plau, Senyor, no abandonis mai la meva estimada esposa Joy! iPerdona'm si l'he estimada massa! il tingues misericòrdia de tots dos!". El fill de Joy li pregunta si creu en el cel, i ell li assegura que sí. El nen li diu que ell no, "però que li agradaria tornar a veure-la". I ell afegeix: "A mi també". L'excursió a una vall preciosa havia estat el moment de més intensa felicitat per a la parella. I el pastor protestant José de Segovia, comentant aquesta obra, ens informa que el títol primer era *El valle de sombra y de muerte*, cita literal del salm 23,3-4. Però els versets complets diuen així:

"(El Senyor) em guia per camins segurs, per amor del seu nom; ni que passi per la vall tenebrosa, no tinc por de cap mal. Tu, Senyor ets vora meu: la teva vara i el teu bastó em donen confiança..."

La pau no ens ve pel fet de no passar per valls tenebroses, sinó pel fet de sentir a la vora, mentre caminem, la vara i el bastó que encomanen confiança.

- Cada vegada que diem "jo t'estimo" fem una promesa d'eternitat. Però el temps pot esdevenir una amenaça amb les armes del desgast i del falliment.

- Així mateix, cada vegada que diem "jo t'estimo" fem una promesa de felicitat. Tanmateix, el sofriment ens fa caure en una insofrible contradicció.
- Però la vara i el bastó que ens acompanyen són d'aquell que ens va dir a cadascú "jo t'estimo" i ho va demostrar, travessant el temps i el sofriment i fent triomfar l'amor.

La felicitat de l'amor viscut avui, forma part del sofriment del demà. I també el sofriment del demà forma part de la felicitat plena del demà passat a la glòria.

Variacions sobre l'amor ressuscitat (XIX) (13-9-2009)

Encara que l'amor es trobi amenaçat constantment pel desgast del temps, per la força destructiva del sofriment i, sobretot, de la mort, sabem que val la pena estimar, perquè al capdavall l'amor és ja ressuscitat. Com viure'l, doncs, cada dia? Com romandre en l'amor cada moment, cada instant, abans que arribi el triomf de la resurrecció? El salm 23 ens parlava d'una mena d'"assossec i serenor", que experimenta el caminant, tot sentint a prop la vara i el bastó del pastor. Però, què fa aquesta presència? Per què ens assereña? Potser ens permet seguir estimant?

Comptem amb una de les paraules definitives de Jesús: "manteniu-vos en el meu amor" (*Jn 15,9*). Què volen dir aquestes paraules? El primer que diuen és: "manteniu-vos en l'amor que us tinc", "viviú amb la certesa (passi el que passi) que segueixo estimant-vos". En segon lloc diu: "seguiu estimant". I sabem que la segona cosa és conseqüència de la primera: ens mantenim estimant, perquè el seu amor envers nosaltres és constant, permanent,

inesgotable. Així, la serenor del caminant, de què parla el salm, ve de trobar en el bastó del pastor la presència segura d'amor; un amor, a més, que té cura del seus passos.

Un altre salm, el 137, ens fa pregar Déu repetint “perdura eternament el seu amor” (alguns tradueixen “misericòrdia” o “bondat”). Però com que el nostre Déu és Déu de la història humana, la seva “eternitat”, el seu amor etern, s’ha deixat conèixer en fets concrets de la vida, des de la creació, fins avui:

“Enaltiu el Senyor: que n’és, de bo!
Perdura eternament el seu amor...

Ha creat el cel amb saviesa. Perdura eternament el seu amor...

Va fer sortir Israel d’aquell país. Perdura eternament el seu amor...

Es recordà que vivíem trepitjats. Perdura eternament el seu amor...

Ell alimenta tots els vivents. Perdura eternament el seu amor.

Enaltiu el Déu del cel. Perdura eternament el seu amor.”

La pregària ha de continuar, introduint-hi cadascú les petjades d'amor que descobreix a la seva història. El dia 12 d'aquest mes s'acompleixen cinc anys de camí efectiu de la nostra diòcesi. Són, doncs, cinc anys de camí en l'amor ressuscitat fet per aquesta porció del Poble de Déu. Cinc anys cercant l'amor, confiant en l'amor que l'Espòs i Pastor, Jesucrist, ens té, i cinc anys mirant d'estimar en aquesta terra, segons el seu Esperit. La pregària que s'escau no pot ser altra que aquella que neix dels fets, de la història, on veiem les obres de l'amor que perdura eternament. Podem pregar continuant el salm:

Enalтим el Senyor, que ens ha introduït en aquest nou camí.

Ell ens ha proveït de pastors i de fidels, generosos en el servei.

Ell ha desvetllat i revifat entre nosaltres el seu Esperit de comunió.

Ell, amb els seus dons de la Paraula i dels sacraments, ens ha conservat la fe i l'alegria... Perdura eternament el seu amor...

Si efectivament el seu amor perdura eternament, això vol dir que podem mirar el present i el futur de la nostra diòcesi amb pau i confiança. Només se'ns demanarà la voluntat i el compromís de romandre sota la seva mirada, a prop del seu bàcul, sentint que segueix estimant-nos.

Variacions sobre l'amor ressuscitat (XX) (20-9-2009)

Pel que venim dient, així com la vida sobre la terra no pot subsistir sinó sota la influència de la llum del sol, així l'amor ressuscitat no pot romandre en nosaltres, si no és sota la mirada amorosa de Déu. I com que aquesta mirada no s'esgota ni es cansa, és eterna, nosaltres podem seguir estimant. I encara que, segons diuen, la vida del sol és limitada (diuen que pot perdre un 10 % en 6.000 milions d'anys), no així la mirada amorosa de Déu, que no s'extingirà ni que el sol s'apagui.

Però no només ens preocupa romandre-hi, sinó també créixer en l'amor. Perquè sabem que l'amor, com la santedat, si no creix, mor. L'amor “immòbil”, a més de ser un avorriment, no pot ser veritable amor. L'estabilitat en l'amor no és immobilitat.

Hem après moltes coses sobre l'amor en el contacte amb parelles. Vaig assistir a un casament en el qual el nuvi va afegir a la fórmula de consentiment establerta aquestes paraules: “mentre l'amor duri...”

Naturalment, aquell suposat amor no va durar més d'un any i mig i el matrimoni aviat es va trencar. Pel contrari, vaig sentir explicar a un pare de família, que portava ja més de dotze anys de casat, que vivia l'amor envers la seva esposa cada dia "com si fos una nova estrena", com si cada dia estrenés l'amor. És això possible?

Sempre ens colpegen les paraules de sant Pau:

I el que jo demano en la pregària és que el vostre amor s'ompli més i més encara, fins a vessar, de coneixement i de clarividència, perquè sapiguen discernir allò que més convé. Així arribareu purs i sense ensopecs al dia que Crist ha de venir, plens dels fruits de justícia que rebem per Jesucrist, a glòria i lloança de Déu (*Fil 1,9-11*).

Solem dir que l'amor depèn del coneixement: estimem quan copsem el bé o la bellesa de l'altre i en gaudim amb la seva possessió. Segons aquest principi, arribat el moment en el qual creiem conèixer perfectament l'altre i que hem gaudit del seu atractiu, l'amor perd ja tota novetat i cau en el tedi, possiblement fins a morir. L'amor ressuscitat és ben bé una altra cosa. Com dóna a entendre sant Pau, l'amor no només neix del coneixement i del gaudi de l'altre, sinó que també (sobretot) és una força de coneixement i descoberta de l'altre i un lliurament personal, fins que l'altre gaudeix i sigui feliç.

- L'amor ressuscitat ens empeny a conèixer més l'estimat, fins i tot ens capacita per a conèixer-lo millor, guanyant constantment en clarividència.
- Perquè l'estimat no és un objecte, sinó un do i un misteri, un abisme format per la presència, en ell, de l'amor de Déu.

- Així, l'amor creix amb el desig de l'altre, però no el desig d'apropiació, sinó de descoberta i contemplació, de gaudi de la seva lluentor, que ens ve per la comunió amb ell.

Només l'amor de Déu roman el mateix sempre. Però en nosaltres genera dinàmiques d'amor, cada vegada més profunds i compromesos. Així creix en nosaltres l'amor, normalment descrivint un camí accidentat, d'alts i baixos, claredats i foscos... però en continu ascens vers una plenitud que ja podem albirar.

Variacions sobre l'amor ressuscitat (XXI) (27-9-2009)

Una mirada de conjunt d'aquestes "Variacions sobre l'amor ressuscitat" ens dibuixa una figura de l'amor humà, creiem, apassionant, però també ens deixa una mena de regust trist. Perquè, tant la reflexió que hem anat fent, com el nostre propi compromís de ser vertaders i autèntics, ens obliguen a no deixar de banda la realitat. Sense ella tot restaria com quelcom que "sona bé", però que no serveix per a la vida.

El fet és que les tendències culturals i socials d'avui, segons el parer dels entesos, no afavoreixen gaire la vivència d'aquesta manera d'estimar. Hem pogut llegir l'obra del P. Lluís Duch "La crisi de la transmissió de la fe", que, responent al seu objectiu, comença analitzant les estructures d'acollida d'aquesta transmissió, entre les quals, potser la més important, és la família (la "codescendència", segons el seu llenguatge). Inevitablement havia de tractar en concret de l'amor, tal com avui es viu en el si de la família. Entre altres, cita sovint l'estudi de U. Beck

– E. Beck-Gersheim, “El normal caos del amor”, que ja des del seu títol resulta altament interessant. Voldríem conèixer quin significat donen aquí a l’adjectiu “normal” i els motius pels quals l’han introduït aquí, acompanyant “caos i amor”. De fet la descripció que els sociòlegs i antropòlegs fan de l’experiència de l’amor en la família actual s’apropa molt al caos. Si la família actual no és més que una comunitat de sentiments i de lleure, marcada per un fort individualisme (en tant que mantinguda només des de les necessitats del “jo” sobirà), la desvinculació, la provisionalitat, la incertesa i la inseguretat, el predomini de l’experiencial i satisfactori, aleshores, amb paraules dels mateixos sociòlegs, estem davant de la “família postfamiliar”, que és com dir “l’amor del desamor”.

El rebuig actual del matrimoni de tot tipus, tant eclesiàstic com civil, en el fons obeeix al fet que les parelles no veuen, o no volen veure, cap relació entre l’amor i la institució i, en conseqüència, entre l’afecte de la parella i la societat que els envolta. Perquè el que aporta la institució al compromís d’amor d’una parella és, per una banda, una ajuda a l’estabilitat i, per altra, el seu vessant extern i públic, l’obertura a la societat (no parlem ara del sagrament del matrimoni que té un significat molt més ric). Ara bé, l’amor no és quelcom absolutament personal?, no és una vivència i un moviment íntim?

- L’amor ressuscitat sap que res podrà substituir la intimitat d’un compromís lliure i personal per estimar.
- Però no és un caos. No té por de la institució, ni la rebutja, perquè sap que, qui estima, no és ell tot sol, que ell és fruit d’una societat i d’una

cultura, que la seva vida té efectes socials i culturals, i que, a més, també necessita “crosses” per mantenir-se en el seu compromís.

- Tanmateix l’amor ressuscitat, si assumeix positivament la institució com a necessària de fet, també sap que al capdavant només restarà “la substància de l’amor”; quan, agraït, vegi desaparèixer tot el que en aquesta història l’ha ajudat a sobreviure, i potser també a créixer.

Això serà quan, com diu el llibre de l’Apocalipsi, “Déu serà tot en totes les coses”, quan l’amor sadolli tota la humanitat i ompli de llum indeficient tot el món creat.

Variacions sobre l’amor ressuscitat (XXII) (4-10-2009)

En aquest punt del camí que hem fet junts aprofundint i descobrint els secrets de l’amor, podem afirmar quelcom que no tothom sap: els enemics de l’amor no són precisament el sofriment, el fracàs, la solitud, la misèria o la mort; igualment els seus amics no són pas l’èxit, el bon nivell de qualitat de vida, l’ambient satisfactori, la salut... Tot això queda fora d’un mateix. Els vertaders dimonis i les temptacions que assetgen l’amor estan dintre nostre: la por que ens impedeix llançar-nos a estimar ja; el defalliment i la inconstància, que fan difícil romandre estimant; el pessimisme i la desesperació, que neguen el triomf de l’amor; però també i sobretot l’orgull, l’individualisme, l’egoisme, l’ambició... Ja ens ho va ensenyar Jesucrist: res que ve de fora fa bo o dolent l’home, sinó el que ve de dintre seu (*Mc 7,15*).

Cal dir-ho, i potser cridar-ho, amb fer-

mesa i convicció: ni tant sols “la cultura del desamor”, que ens sedueix poderosament amb paraules i imatges de tot tipus, podrà impedir que l’amor ressuscitat arrel·li, creixi i triomfi en el nostre cor.

Perquè l’amor té vocació de permanència, creixement, plenitud i eternitat. És una de les petjades, la més profunda, de Déu en nosaltres. Si l’amor no ens acompanyés a l’eternitat, valdria la pena de viure eternament? Com es podria suportar una eternitat sense amor? Diuen que això mateix és l’infern.

De fet la vocació de l’amor era una vocació tràgicament frustrada. Als llimbs hi eren els justos que patien aquesta terrible frustració: tots els justos que, havent estimat tal com Déu els manava, i per haver estimat així, gemegaven i ploraven, en veure que tot havia acabat en el fracàs més absolut de la foscor i la desfeta. Allà però, segons diu el Credo (i ens mostren bellament les icones bizantines), va davallar Jesucrist: va trencar les portes, agafà de la mà a cadascú dels justos i se’ls endugué a la glòria. Des d’aleshores l’amor té sentit, gaudeix del seu triomf assegurat i esdevé l’únic camí de felicitat. Per això no hem parlat de l’amor en abstracte, sinó de l’amor ressuscitat, deixant entendre que és l’amor que han viscut i viuen els ressuscitats.

- L’amor ressuscitat és tot el que pot desitjar l’ésser humà: estimar i ser estimat amb aquest amor és la seva plenitud.
- El regal més gran que hom pot rebre a la seva vida és que aquesta plenitud estigui garantida: tots els enemics de l’amor han estat ja vençuts.
- Només cal obrir les mans per rebre el regal, deixar que travessi i amari tot

el nostre ésser, pensament, cor, sensibilitat, cos, acció...

Hem ben après que l’amor no existeix, sinó que existeixen les persones que estimen, ja que fins i tot l’amor perfecte és una persona: l’Esperit Sant. Tot Ell és oferiment, do i regal, i busca qui està disposat a rebre’l.

Així doncs, què més podem desitjar? Anem al darrere de molts béns, però quants perduren? Els èxits, els honors, els diners, el prestigi, el poder, els títols, els dons..., tot mor i passa. Només “l’amor no passarà mai” (1Co 13,8).

Caritat en la Veritat: sobre l’avortament (11-10-2009)

Tots estem immersos en la polèmica suscitada a propòsit del projecte de llei sobre l’avortament, que el Govern espanyol ha confeccionat i que properament enviarà al Parlament per a la seva aprovació. No entrem en la qüestió de les raons polítiques que motiven de fet aquest projecte de llei, tot i ser un tema ben interessant. Però, al nostre parer, sí que és urgent entrar en la qüestió de la manera d’argumentar que es fa servir per convèncer la gent de la bondat d’aquest projecte. Perquè la gent, els ciutadans, que en democràcia són al capdavant els responsables de la seva vida personal i social, han de saber què se’ls està dient, per tal de poder discernir i actuar en conseqüència.

Els defensors de l’avortament i d’aquesta llei en concret parlen de salut, d’estadístiques, de psicologia, de qualitat de vida, de drets... Tanmateix el que preocupa són els seus silencis. Preocupen els seus silencis sobre qüestions també de tipus mèdic, sociològic, psicològic o

jurídic, que potser “no els interessa” plantejar; però principalment els seus silencis sobre qüestions de fons, i que resulten ser les més importants: la veritat de l'ésser humà, la veritat sobre el cos humà, la vida, la llibertat, la procreació, la sexualitat, els drets humans, l'amor... No en parlen, però l'avortament voluntari i la llei en qüestió es basen necessàriament en respostes a aquestes qüestions, encara que molts no en són conscients. Suposem que els polítics sí que en són conscients, però no ho diuen, o no hi volen entrar. Per què?

Ha sorprès a molts que l'encíclica de Benet XVI *La Caritat en la Veritat*, de fort contingut social, i que ha merescut elogis de molts no creients, inclogui un missatge sobre l'avortament, en el marc del vertader desenvolupament humà:

“L'obertura a la vida és el centre del veritable desenvolupament. Quan una societat s'encamina cap a la supressió de la vida, acaba per no trobar l'energia necessària per a esforçar-se en el servei del veritable bé de l'home. Si es perd la sensibilitat personal i social per acollir una nova vida, també es marceixen altres formes d'acollida profitoses per a la vida social. L'acollida de la vida forja les energies morals i capacita per a l'ajuda recíproca” (n. 28).

Aquesta afirmació, com totes les que apareixen en l'encíclica sobre moral social, són conseqüència del que els cristians entenem per “veritat de l'ésser humà, de la vida humana, de la dignitat, de la relació personal, de l'amor...”. Allò més original de l'encíclica és precisament deduir tota la moral social del seu principi, del seu cor i la seva essència: que la caritat és inseparable de la veritat i que la veritat no es pot realitzar més que en la caritat.

- Aquest principi és la font i l'ànima: si no el sabem aplicar a tots els aspectes de la vida, la nostra moral restarà buida o serem incongruents i falsos.
 - És una contradicció (un falsejament) difícil d'acceptar fer una defensa ferma de la dignitat humana i de la justícia, i alhora menysprear i matar la vida humana, encara que sigui en els seus inicis (Joan Pau II).
 - Mai la vida de l'altre és meua, no està disponible, no em pertany. La seva veritat és la seva dignitat. I la meua veritat és estimar-la. Ja és molt que m'hagi estat confiada... per servir-la.
- L'avortament voluntari és molt greu. Però potser més greu és la mentalitat que l'alimenta.

Caritat en la Veritat: les missions (18-10-2009)

Celebrem el “Dia de les missions”, l'anomenat “DOMUND”, enguany sota el lema “La Paraula de Déu, Llum per als Pobles”.

La tria d'aquest lema es pot interpretar en el sentit de voler recordar que allò essencial de les missions és evangelitzar i que “evangelitzar -com diu Sant Pau- és parlar de Crist i anunciar la seva Paraula” (cf. *Rm* 10,14-17). Cal recordar-ho, tot i ser una cosa tan evident? Sembla que sí. Des de fa molts anys s'ha difós la idea que el missioner no és sinó un agent social al servei del desenvolupament humà dels pobles més pobres. Aquesta idea ha anat formant-se pel fet que molts missioners s'han lliurat plenament a l'ajuda humana, sigui perquè han trobat situacions de misèria i d'injustícia que clamen al cel, sigui perquè pensen que realment no han

de fer altra cosa, sigui perquè esperen poder transmetre la Paraula de Crist més endavant... També s'ha format aquesta imatge potser perquè, quan se'ns parla del que fan i se'ns demanen diners, gairebé sempre es tracta de projectes i obres de promoció humana.

Tenim davant la darrera encíclica de Benet XVI que, com ja hem dit, posa el fonament de tot en la relació mútua i necessària entre la "Caritat i la Veritat": la caritat no es pot practicar sinó en la veritat, i la veritat no es pot realitzar sinó en la caritat. En el cas dels missioners, sembla que la Caritat és la base de tota l'acció social i humanitària que fan, i la Veritat correspon a la Paraula de Crist que prediquen. Però cal aprofundir una mica més. Citant Pau VI, diu l'encíclica:

"El testimoni de la caritat de Crist mitjançant obres de justícia, pau i desenvolupament forma part de l'evangelització" (n. 15)

"A més de la llibertat, el desenvolupament humà integral com a vocació exigeix també que es respecti la veritat... (I la veritat del desenvolupament humà) és que ha de ser integral, és a dir, promoure tots els homes i tot l'home... L'evangeli és un element fonamental del desenvolupament humà perquè en ell, Crist, en la mateixa revelació del misteri del Pare i del seu amor, manifesta plenament l'home a l'home mateix... Precisament perquè Déu pronuncia el "sí" més gran a l'home no pot deixar d'obrir-se a la vocació divina per realitzar el seu desenvolupament" (n. 18)

El missioner és un evangelitzador, perquè comunica Jesucrist a fi i efecte que creguin en Ell i, creient, com diu Sant Pau, se salvin. Però a la llum d'aquestes afirmacions ens preguntem com la caritat i la

veritat estan presents en la vida i la tasca del missioner. En tant que bon evangelitzador, el missioner

- Viu l'Amor en l'origen de la seva vocació i en l'acció missionera: és missioner perquè estima i viu i treballa estimant.
- Serveix a la Veritat salvadora: és missioner perquè creu en ella i vol que els altres també hi creguin.
- Però l'Amor i la Veritat són Jesucrist. No estimaria de debò si no comuniqués el do més preuat i necessari, que és la fe en Jesucrist; no serviria a la Veritat, si no ho testifiqués també en el servei al desenvolupament humà.

Entenem així el que diu el missatge del Papa per al dia del DOMUND: que la Paraula que transmeten els missioners és realment "Paraula de salvació". La salvació, que és el Crist anunciat i demostrat en les obres, el Crist cregut i estimat sobre totes les coses, el Crist adorat en la pregària i servit en els pobres.

Caritat en la Veritat: la transmissió de la fe (25-10-2009)

Ens hem deixat il·luminar per l'encíclica *La Caritat en la Veritat*, i a la seva llum hem mirat d'entendre la tasca dels missioners, el seu servei a l'evangelització. Això ens ha obert la porta a la reflexió sobre l'objectiu que ens proposem enguany a la diòcesi: aprofundir en el repte de la transmissió de la fe. L'encíclica de Benet XVI, tot i referir-se fonamentalment a la doctrina social de l'Església, ens pot seguir ajudant. En efecte, ja hom pot albirar que, tant creure, com transmetre la fe, tenen molt a veure amb l'amor i amb la veritat que l'encícli-

ca considera totalment vinculades, com cares d'una mateixa realitat.

La primera qüestió que se'ns planteja és ben elemental: per què hem de transmetre la fe? Per què hem d'esforçar-nos per fer que altres creguin el que nosaltres creiem? No seria millor que cadascú pensi el que cregui convenient, sempre que sigui bona persona i respecti els altres? Al capdavant, creure o no creure, no és quelcom personal i lliure?

Aquestes preguntes se les plantegen els pares de família, quan comproven que els fills no tenen fe, o els agents de pastoral, quan experimenten la dificultat de l'anunci, o els cristians i preveres que es limiten a fer serveis humans en l'àmbit de l'ensenyament, l'educació, o de l'ajuda social, com a única activitat "possible" de la comunitat cristiana. El cas és que la resposta a aquestes preguntes, en el sentit que no cal o no és rellevant trameure la fe, és molt temptadora, perquè ens allibera d'una preocupació i d'una càrrega gens fàcil, que pesa sobre les nostres consciències.

Tanmateix, si aquesta és la resposta, no trobaríem explicació a un fet decisiu: Jesucrist mateix i l'expansió del cristianisme per tot el món a partir d'un grup reduït de persones al llarg de més de dos mil anys. Quin sentit tindria Jesucrist i la seva obra? Com entendríem la seva crida a creure en Ell per "salvar-se"? Per què tantes vides lliurades a l'evangelització per tot arreu del món?...

Diu l'encíclica *Caritat en la Veritat*:

Cadascú troba el seu bé assumint el projecte que Déu té sobre ell, per a realitzar-lo plenament: en efecte, troba en aquest projecte la seva veritat i, acceptant aquesta veritat, es fa lliure (cf. *Jn* 8,32).

Per tant, defensar la veritat, proposar-la amb humilitat i convicció i testimoniar-la en la vida són formes exigents i insubstituïbles de caritat, la qual «troba el goig en la veritat» (1Co 13,6) (n. 1)

Així doncs, hi ha una primera resposta ben senzilla, que podria resumir totes les altres possibles respostes o raons, per les quals transmetem la fe: l'amor. Uns pares han de dir al seu fill, que no accepta que li proposin la fe: "Ho fem perquè t'estimem de debò; no t'estimaríem bé si no volguéssim la teva llibertat i, per tant, si no miréssim que visquis la teva veritat (el projecte que Déu té sobre tu)... No podem deixar que el nostre amor no gaudeixi en la veritat i que tu mateix no siguis plenament feliç vivint-la".

Paraules semblants han de dir tots el evangelitzadors. Ben entès que compleixen una condició lògica i prèvia: que veritablement estimen i que estimen la Veritat en la qual creuen.

CRÒNICA DIOCESANA

SETEMBRE

2 de setembre. Presa de possessió al bisbat de Mn. Ramon M. Bosch i Vendrell com a rector de la Parròquia de Sant Bartomeu de Vallbona d'Anoia i de la Parròquia de Sant Salvador de Cabrera d'Anoia.

3 de setembre. Reunió de la Delegació Diocesana de Joventut.

4 de setembre. Reunió del Consell Episcopal.

5 de setembre. Reunió dels coordinadors arxiprestals de la Delegació Diocesana de Catequesi a la Sala Dr. Tarrés del bisbat.

6 de setembre. El senyor bisbe presideix l'eucaristia dominical a la catedral amb la presència de l'Associació de familiars de malalts d'Alzheimer del Baix Llobregat.

7-8 de setembre. El senyor bisbe participa en la trobada de rectors i formadors de seminaris com a vicepresident de la Comissió de Seminaris de la Conferència Episcopal Espanyola.

9 de setembre. El senyor bisbe presi-

deix la reunió del Consell Diocesà d'Assumptes econòmics.

12 de setembre. El senyor bisbe presideix l'eucaristia a la Catedral en la celebració del cinquè aniversari de l'inici del seu pontificat com a bisbe de la Diòcesi de Sant Feliu de Llobregat. A continuació fa una ponència a la Casa de l'Església amb el títol: "La nostra Església diocesana: Passat, present i futur".

13 de setembre. El senyor bisbe presideix l'eucaristia dominical a la Parròquia de Sant Climent de Sant Climent de Llobregat. A continuació beneeix un pis d'acollida de Càritas, situat en les estances de la rectoria.

14 de setembre. El senyor bisbe presideix l'eucaristia a la Basílica de Santa Maria de Vilafranca en la Festa de l'exaltació de la Santa Creu, amb la presentació dels portants del Sant Crist de la parròquia.

15 de setembre. Reunió del senyor bisbe amb el secretariat del Consell Pastoral Diocesà.

16 de setembre. Entrevista del senyor bisbe amb el delegat diocesà de Catequesi.

17 de setembre. Reunió del Col·legi de Consultors a la Sala Dr. Tarrés del bisbat.

Reunió del senyor bisbe amb els delegats diocesans de Família i Vida.

18 de setembre. Reunió del Consell Episcopal.

19 de setembre. El senyor bisbe presi-

deix l'eucaristia vespertina del diumenge a la Parròquia de Sant Esteve de Cervelló on el nou rector, Mn. Ricard Hernández Taulé, fa la presa de possessió.

20 de setembre. El senyor bisbe presideix l'eucaristia dominical a la Parròquia de Sant Pere de Ribes. En finalitzar la celebració beneeix els vitralls restaurats del temple.

21 de setembre. El senyor bisbe presideix l'eucaristia a la Parròquia de Sant Mateu de Vallirana, en la Festa Major i on el nou rector, Mn. Antoni Roca i Roig, fa la presa de possessió.

Reunió de la Delegació Diocesana de Pastoral Vocacional a la Parròquia de Sant Pere i Sant Pau del Prat de Llobregat.

22 de setembre. El senyor bisbe participa amb el senyor cardenal de Barcelona en la inauguració del curs del Seminari Conciliar de Barcelona. Fa un breu parlament en l'acte d'inauguració, concelebra en la celebració de l'eucaristia i comparteix el sopar amb els seminaristes.

23 de setembre. El senyor bisbe visita les obres de la nova Casa de l'Església amb la comissió d'obres. A continuació comparteix un dinar amb els membres de la comissió.

Entrevista del senyor bisbe amb el delegat diocesà de Litúrgia i Pastoral Sacramental.

Reunió del senyor bisbe amb el Secretariat del Consell Presbiteral.

24 de setembre. El senyor bisbe concelebra en la Festa de la Mare de Déu de la Mercè, patrona de la Província Eclesiàstica

de Barcelona, a la Basílica de la Mare de Déu de la Mercè. A continuació comparteix el dinar amb la comunitat de mercedaris de Barcelona a la casa provincial.

25 de setembre. Reunió de la Delegació Diocesana de la Vida Consagrada al bisbat.

Reunió de la Delegació Diocesana de Família i Vida a Sant Sadurní d'Anoia.

26-27 de setembre. El senyor bisbe participa en la Peregrinació de l'Hospitalitat de Lourdes de les diòcesis de Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa. Entre altres actes presideix la processó del Santíssim amb els malalts i presideix l'eucaristia dominical internacional a l'església de Sant Pius X. També participa en una proposta de lectura continuada de la Bíblia.

28 de setembre. Entrevista del senyor bisbe amb el delegat diocesà d'Ensenyament.

Entrevista del senyor bisbe amb el delegat per a Càritas Barcelona.

29 de setembre. El senyor bisbe presideix l'eucaristia a la Parròquia de Sant Miquel Arcàngel de Molins de Rei, en la Festa Major i on el nou rector, Mn. Xavier Aymerich Miñarro, fa la presa de possessió.

Entrevista del senyor bisbe amb el delegat diocesà de Pastoral de la Salut.

El senyor bisbe és entrevistat per Europa Press i Ràdio Nacional d'Espanya, entre altres referències, per la celebració del cinquè aniversari de l'inici del seu pontificat en la Diòcesi de Sant Feliu de Llobregat.

30 de setembre. Reunió d'inici de curs del senyor bisbe amb tots els arxiprestos de la diòcesi al bisbat. A continuació comparteix amb ells el dinar.

Entrevista del senyor bisbe amb el delegat diocesà de Missions.

OCTUBRE

1 d'octubre. El senyor bisbe presideix la reunió de delegats de santuaris, peregrinacions i turisme, com a bisbe encarregat d'aquesta pastoral de la Tarraconense, a la seu de Barcelona.

2 d'octubre. Reunió del Consell Episcopal.

3 d'octubre. El senyor bisbe presideix l'eucaristia vespertina del diumenge a la Parròquia de Sant Pere de Gavà, on el nou rector de la Parròquia de Santa Teresa, Mn. Xavier Ribas Matamoros, fa la presa de possessió.

4 d'octubre. El senyor bisbe participa en els actes d'inaguració de la reforma de les esglésies romàniques de Sant Pere de Terrassa.

5 d'octubre. Reunió de l'equip diocesà de Pastoral Obrera a la sala Dr. Tarrés del bisbat.

6-7 d'octubre. Reunió dels bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense a Tiana.

7 d'octubre. El senyor bisbe participa en l'eucaristia i acte acadèmic de la inau-

guració de curs de les Facultats de Filosofia i Teologia de Catalunya.

8 d'octubre. Reunió de la Delegació Diocesana de Pastoral de Joventut.

9 d'octubre. Reunió del Consell Episcopal.

10 d'octubre. El senyor bisbe presideix la reunió dels delegats de la Tarraconense de Família i Vida, com a bisbe encarregat, a la Sala Dr. Tarrés del bisbat.

11 d'octubre. El senyor bisbe presideix l'eucaristia dominical a la Parròquia de Santa Eulàlia de Les Roquetes (Sant Pere de Ribes) on al final de la celebració es fa el comiat de la comunitat de teresianes presents en aquest barri.

12 d'octubre. El senyor bisbe presideix l'eucaristia a la catedral en la Festa de Sant Rarimi, patró secundari de la ciutat.

13 d'octubre. Trobada conjunta de formació dels preveres i diaques de les dues vicaries a Vilafranca. Paraules del senyor bisbe a l'inici del curs i presentació del nou objectiu diocesà: L'anunci que neix del goig compartit.

Entrevista del senyor bisbe amb el delegat diocesà d'Ecumenisme.

14 d'octubre. Participació del senyor bisbe a l'enterrament de Sr. Arquebisbe emèrit Joan Martí Alanis.

Entrevista del senyor bisbe amb el delegat diocesà per a les causes dels sants.

15 d'octubre. Reunió del Consell Presbiteral.

El senyor bisbe presideix l'eucaristia a la Parròquia de Santa Teresa de Jesús de Gavà, en la festa del seu patronatge.

17 d'octubre. Reunió del Consell Pastoral Diocesà. Constitució del nou Consell i elecció del nou secretariat.

Tercera Trobada diocesana de catequistes a Sant Feliu de Llobregat. Presentació del nou Catecisme *Jesús és el Senyor* i celebració de l'eucaristia presidida pel senyor bisbe a la Catedral de Sant Llorenç.

18 d'octubre. El senyor bisbe presideix l'eucaristia dominical a la Parròquia de Santa Eulàlia de Mèrida del Papiol, on confereix el sagrament de la confirmació.

El senyor bisbe presideix la Festa de la Fundació Rut a la Capella Nord de Sant Feliu de Llobregat.

19 d'octubre. El senyor bisbe rep el secretari de la Unió de Religiosos de Catalunya a la seu del Bisbat.

El senyor bisbe presideix la inauguració del curs de l'aula de Teologia de l'ISCREB a Sant Boi de Llobregat.

20 d'octubre. Reunió del senyor bisbe amb els arxiprestos de la Vicaria del Llobregat a la rectoria de la parròquia dels Sants Just i Pastor de Sant Just Desvern.

Reunió del senyor bisbe amb els delegats diocesans per a la programació del curs i coordinació del treball de l'objectiu diocesà en les diferents delegacions.

23 d'octubre. Reunió del Consell Episcopal i felicitació de la Cúria al senyor bisbe en el dia del seu aniversari de naixement.

24 d'octubre. El senyor bisbe presideix l'Eucaristia vespertina del dissabte a la Parròquia de Sant Vicenç de Castellbisbal, on confereix el sagrament de la confirmació.

25 d'octubre. Presentació de l'objectiu diocesà: "L'anunci que neix del goig compartit" amb els consells pastorals arxiprestals i les delegacions, al Col·legi Bon Salvador de Sant Feliu de Llobregat.

26 d'octubre. El senyor bisbe assisteix a la inauguració del curs del CEP (Centre d'estudis pastorals).

27 d'octubre. El senyor bisbe presideix la reunió amb els representants dels Consells d'economia de la Vicaria del Llobregat al col·legi dels salesians de Sant Boi de Llobregat, en motiu de la Campanya de Germanor i on es presenten, també, els comptes de l'exercici econòmic de l'any 2008.

28 d'octubre. Reunió del senyor bisbe amb els arxiprestos de la Vicaria del Penedès, Anoia, Garraf, a la rectoria de la Parròquia de Santa Maria de Vilafranca del Penedès.

29 d'octubre. El senyor bisbe presideix la reunió amb els representants dels Consells d'economia de la Vicaria del Penedès, Anoia, Garraf, a la Sala Mn. Vinyeta de la Parròquia de Santa Maria de Vilafranca del Penedès, en motiu de la Campanya de Germanor i on es presenten, també, els comptes de l'exercici econòmic de l'any 2008.

30 d'octubre. Reunió del Consell Episcopal.

31 d'octubre. Trobada del senyor bisbe amb els coordinadors i preveres relacionats amb la pastoral d'acolliment de promesos. El senyor bisbe presenta el document: *Orientacions pastorals per a l'acolliment de promesos*.

HOMILIES

Homilia en l'eucaristia del cinquè aniversari de la diòcesi

Sant Feliu de Llobregat, 12-9-2009

Fa cinc anys, un dia com avui, començarem a caminar plegats. Ens hem reunit per tal de celebrar l'eucaristia, que és talment el lloc de l'Església, on ens trobem com el que som, on s'expressa i es revifa constantment la nostra identitat.

La nostra celebració és semblant a aquella aturada que fan els qui caminen i giren el cap per tal de mirar amb perspectiva el camí fet. Hi ha, però, moltes maneres de mirar el passat, i només una ens és permesa en aquesta eucaristia. Perquè hi ha la mirada d'enyorança del que vam deixar, com la de la dona de Lot (*Gn 19,26*), o la dels israelites en el desert (*Ex 16,3*), o la d'aquell que ha agafat l'arada i mira enrere (*Lc 9,62*); hi ha la mirada que alimenta un esperit de culpa que ens enfonsa, com la de Caïm (*Gn 4,13*); hi ha la mirada orgullosa i farisaica, que justifica i alimenta la pròpia vanitat, com la del fariseu (*Lc 18,11-12*)... Al contrari, nosaltres volem per als nostres ulls aquella manera de mirar el passat, que sovint és manada pel mateix Déu, que naixia d'una humilitat agraïda, i que alimentava l'esperança del

Poble, com llegim en el Deuteronomi:

“Recorda que el Senyor, el teu Déu, t’ha beneït en tot el que has emprès. Ha vetllat per tu mentre has caminat per aquest desert immens. Durant aquests quaranta anys, el Senyor, el teu Déu, ha estat sempre amb tu i no t’ha mancat res.” (Dt 2,7).

És la manera de recordar, vertaderament alliberadora, que hem heretat de l’Antic Testament i que té a l’eucaristia el seu model i paradigma: l’anomenem “fer memorial”.

Permeteu-me un aclariment que ens ajudarà a gaudir de la nostra celebració d’avui. El memorial no nega les coses mal fetes, ni tampoc les ben fetes, sinó que descobreix la presència i l’acció de Déu en tot moment, com la clau essencial per a interpretar el passat i veure que el mateix Déu és també avui. Així, el memorial fa present, actual i viva, l’obra salvadora del passat. L’obra salvadora que ha fet Déu en la història, i en la qual la humanitat ha intervingut amb la seva resposta lliure. Tota l’Església, al llarg de la seva història, ha viscut del memorial de l’obra feta pel Pare en el seu Fill Jesucrist, per l’Esperit. Nosaltres, a la Diòcesi de Sant Feliu de Llobregat, aquesta petita porció de l’Església, també vivim del mateix memorial: ho fem a cada moment, però, sobretot, cada vegada que celebrem l’eucaristia. Per això també podem dir les paraules del Deuteronomi: “Recordem com el nostre Déu, en Jesucrist, ens ha beneït en les nostres empreses; ha vetllat per nosaltres mentre caminàvem; ha estat sempre amb nosaltres i no ens ha mancat”.

Ara bé, l’Església, tot fent memorial de Jesucrist i de la seva obra, va teixint també una història, com ara la nostra de cinc anys, i aleshores aquesta història esdevé

història de la salvació. Vull dir, en definitiva, que avui mirem i fem memòria de la trajectòria realitzada aquests cinc anys, interpretant-la com el que és realment: història de salvació del conjunt del Poble de Déu, de tota la diòcesi, i també, en part, de la vida de cadascú de nosaltres. La història de les col·laboracions generoses, dels serveis sacrificats, dels fracassos i de les iniciatives reeixides, de les pregàries anònimes i de la litúrgia, dels moments de germanor i dels conflictes, del goig compartit i de les hores de solitud... Tota aquesta història hi és present, aquí, a l’eucaristia, a l’ofrena sacrificial de comunió i acció de gràcies que fa Jesucrist al Pare i nosaltres amb Ell. Així com l’ofrena de comunió que va fer Jesucrist va consistir en la seva mort i la seva resurrecció, així també nosaltres portem sobre l’altar les nostres morts i les nostres resurreccions, que hem viscut en el seu nom.

I quin és el resultat? A quina conclusió arriba aquesta mirada vers el camí fet? Som ja una diòcesi arrelada, una Església particular amb la seva personalitat, sentida i volguda per tots els seus fidels, referent important de la seva identitat cristiana, espai identitari de comunió fraterna? Hem de dir que certament ho és des del moment en el qual, fa cinc anys, aquí a la catedral vam celebrar l’eucaristia i es va començar a executar el compliment del decret del Sant Pare. Però, tal com se’ns ha recordat al començament de la missa, aleshores vivíem aquella celebració i assumíem el decret de constitució com un petit germen, una promesa, que s’expressava en el desig de passar del misteri celebrat i del document jurídic a la vida quotidiana: el somni era “esdevenir una realitat viva, un lloc ben concret, un espai que es

comparteix, una atmosfera en la qual es respira la misericòrdia de Déu”. Aquell germen ha crescut, però, avesats com estem a viure a esglésies centenàries i mil·lenàries, certament ens trobem ben lluny de ser una Església particular arrelada, amb una tradició que li doni personalitat, relleu social i significació...

Però, és això el més important? La personalitat, la riquesa específica d'una diòcesi, es va creant al llarg de la història concreta, a mesura que l'Esperit va penetrant la realitat humana (les persones, la cultura, els esdeveniments) i transformant-la, mitjançant els creients, que creuen, viuen i expressen la fe amb allò humà que els caracteritza. Però el més important segueix essent que entre nosaltres hi ha vida de l'Esperit d'amor: hi ha fe, de vegades ben provada, hi ha esperança, tan amenaçada sobretot en temps de crisi, hi ha amor concret, que restableix la comunió i s'expressa en petits detalls i en el compromís amb el més pobres. I això sí que és el cor de l'Església diocesana.

Mirem ara el present i el futur des de la Paraula que hem escoltat. Per a nosaltres avui, la Diòcesi de Sant Feliu de Llobregat és com el subjecte, la persona que es fa interlocutora de Jesús. Precisament avui, quan som ben conscients que les nostres possibilitats són molt limitades, i quan escoltem veus preocupades perquè descobreixen una Església afeblida i en perill, assetjada per forces més poderoses, Ell ens ha fet entendre que la nostra diòcesi ha de ser com un arbre fecund en fruits i una casa ferma i ben fonamentada. Els fruits posaran de manifest el que hi ha de debò al nostre cor, i la fermesa demostrarà que estem ben construïts sobre un bon fonament. Tot és qüestió de coherència i d'autenticitat: hem

de ser una Església coherent entre el que escolta, el que diu i el que fa.

“No hi ha cap arbre bo que doni fruits dolents ni cap arbre dolent que doni fruits bons... Perquè del que sobreix del cor, en parla la boca...”

“Per què em dieu “Senyor, Senyor”, i no feu el que jo dic? Jo us diré a qui s'assembla tothom qui ve a escoltar les meves paraules i les compleix. S'assembla a un home que construïa una casa; va cavar i va enfondir fins que assentà el fonament sobre roca. Quan vingué la inundació, el riu va envestir contra aquella casa, però no la pogué somoure, perquè estava ben edificada.”

La nostra Església no viu sinó d'escoltar la Paraula de Déu, com l'esposa estimada que malda per la paraula d'amor del seu espòs. D'ella viu, d'ella treu llum per entendre, saviesa per conèixer, afecte per sentir-se estimada i mantenir-se en la seva identitat. La nostra Església parla: evangelitza, transmet l'Evangeli, però no té altra paraula que dir, més que la que ha après del seu Senyor; ella prega, i no dirà altra cosa que allò que sigui resposta a la paraula escoltada, en diàleg d'amor amb Ell. La nostra Església viu i actua, però no farà sinó allò que ha escoltat i ha manifestat amb paraules.

On està el secret d'aquesta Església, que podríem anomenar “autèntica”? Curiosament està en allò que no es veu i, tot i no veure's, li és essencial: el secret està en el seu cor i en el seu fonament; recordant altres paraules de l'Esclat, diríem que està en la saba que corre per dintre el cep (*Jn 15,1ss.*) i en la roca que sosté l'edifici (*Ef 2,20; 1Pt 2,4*).

Què us sembla, doncs, que hem de fer? Què és el que ens ha de preocupar per

damunt de tot, a l'hora de seguir fent camí com a diòcesi, a l'hora de conrear el nostre arbre i aixecar el nostre edifici?

Avui hem sentit una confessió i professió de fe de sant Pau molt solemne i feta a consciència:

“Això que ara et diré és digne de crèdit i de tota confiança: Jesucrist va venir al món a salvar els pecadors, dels quals jo sóc el primer. Però Déu s'apiadà de mi perquè Jesucrist demostrés primerament en mi tota la seva paciència, convertint-me en un exemple dels qui creuriem en ell i tindrien així vida eterna.”

És una paraula d'Església, d'una Església que abans ha escoltat, que ha cregut en el seu cor i s'ha llançat a l'acció apostòlica. Tot viscut amb la humilitat del qui sap que és ella la primera necessitada de perdó i de misericòrdia. És d'aquesta humilitat d'on neix l'agraïment i la lloança sincera de l'Església. Amb paraules de l'apòstol:

“Al rei dels segles, Déu únic, immortal i invisible, honor i glòria pels segles dels segles.”

En l'oració que férem amb motiu de la declaració del patronatge per a la nostra diòcesi de la Mare de Déu de Montserrat demanàvem a Maria que si Déu la va beneir, perquè va trobar en ella fe i pobresa, així intercedís per nosaltres, si també Ell ens trobava creients, pobres i humils:

“Vós, beneïda en la fe i en la pobresa atanseu-nos els favors del vostre Fill sobre la nostra gent, sobre les vinyes i les fàbriques, sobre el riu, la terra i la mar”

Amb Maria, doncs, tot reconeixent les benediccions de Déu, diguem-li: “Al rei dels segles, Déu únic, immortal i invisible, honor i glòria pels segles dels segles. Amén”.

+ Agustí Cortés Soriano
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

ARTICLES I ALTRES ESCRITS

Carta a les comunitats musulmanes amb motiu de la cloenda del ramadà

Sant Feliu de Llobregat, 22-9-2009

Estimats amics musulmans,

Quan celebrem la vostra festa anual 'Id al-Fitr, amb la qual conclou el ramadà, vull enviar-vos una salutació de felicitació i d'amistat. Mitjançant aquestes breus lletres voldria, a més, compartir amb vosaltres una cosa que ja vam esmentar en la trobada de Sant Vicenç dels Horts i que ha estat el tema central del missatge dirigit aquest any als musulmans per Mns. Jean-Louis Tauran, President del Consell Pontifici per al Diàleg entre les Religions. Em refereixo al compromís i la col·laboració mútua en l'ajuda als més pobres.

Molts de vosaltres viviu d'una manera particular les conseqüències de la crisi econòmica, que se suma al sofriment causat per l'aïllament o la marginació social. Sapiguen que podeu comptar amb la nostra proximitat i col·laboració, ja que compartim amb vosaltres el deure de l'almoina i de l'ajuda en general als més pobres.

El mes del ramadà haurà significat per a vosaltres una forta sensibilització envers el patiment aliè, així com un estímul a obeir la voluntat de Déu, qui vol que, jun-

tament amb el dejuni, es renovin els llaços de la comunitat i la solidaritat cap als que pateixen fam. Com sabeu, aquesta fam, aquesta pobresa, a més de material, avui és també i sobretot, manca del que anomenem “dignitat humana”. És a dir, d’allò que l’Altíssim, des de la creació, va donar a la seva més preuada criatura, que és la persona humana. D’aquí que ens veiem tots compromesos a construir un humanisme que permeti a tots arribar a ser persones obertes a Déu i als germans per l’amor. Sabem que en això consisteix la major dignitat.

Per això, ahora que us manifestem el nostre desig que hagueu pogut gaudir d’una bona celebració, en pau i harmonia, us transmetem el nostre compromís de treballar junts en aquesta causa. Compteu amb la nostra col·laboració i amb la nostra pregària.

Que Déu us ompli amb les seves benediccions.

*+ Agustí Cortés Soriano
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat*

ORGANISMES DIOCESANS

Reunió del Consell Pastoral Diocesà

Sant Feliu de Llobregat, 17-10-2009

S’han abordat dues qüestions. La primera d’organització. S’ha procedit a la renovació del secretariat del Consell Pastoral Diocesà. D’acord amb els estatuts caldrà que surtin tres persones, amb nombre de vots suficients, d’entre les quals el senyor bisbe n’escollirà una com a secretària o secretari. Un cop comptats els vots queden escollides com a membres del Secretariat: Paula Carrillo amb 27 vots, Susana González amb 13 vots, Mercè Fernández amb 7 vots.

Abans d’abordar el segon tema, el senyor bisbe fa una valoració positiva de la tasca del Consell Pastoral per la seva ajuda en el repte de poder discernir, la principal obligació d’un bisbe: això implica pensar i escoltar molt el que l’Esperit Sant diu mitjançant els creients. Ahora va animar els membres del consell a parlar amb llibertat, confiança, respecte i caritat, sense traïr la veritat, en relació amb els temes exposats i sobretot amb les altres persones que formen part del consell.

Sobre el tema de l’objectiu diocesà es recorda que la presentació oficial a tota la diòcesi tindrà lloc el proper diumenge 25 d’octubre, quan comptarem amb la

presència del senyor bisbe, i una ponència sobre l'evangelització a càrrec de mossèn Xavier Morlans. El que avui explicarà són només unes pinzellades.

En primer lloc recordar que és un objectiu que s'emmarca en el treball més ampli de tres anys, que es va iniciar en fa dos. Es presenta el cartell, i s'explica que el treball general que es proposa a tota la diòcesi són unes fitxes per treballar en grups, amb un petita proposta d'acció. És presenta la proposta per a tota la diòcesi d'acord amb l'objectiu diocesà d'enguany. Primer, per als preveres i diaques, que són els impulsors i promotors fonamentals, es realitzarà un treball de formació, que durarà tot el curs, i que ja han començat. Segon, per als laics/ques i religiosos/es: unes fitxes com en anys anteriors. Dues fitxes en el primer lliurament, més la metodologia per treure'n el màxim profit; i durant el segon trimestre, es lliuraran tres fitxes més. La darrera fitxa té un caràcter recopilatori, per poder recollir totes les experiències i suggeriments, i potser poder-los compartir en una trobada festiva a finals d'aquest curs.

DELEGACIONS

PASTORAL DE LA SALUT

Crònica de la XXI Jornada Catalana de Pastoral de la Salut

Esplugues de Llobregat, 24-10-2009

El pasado día 24 de octubre se celebró en el Casal Borja de St. Cugat del Vallés la XXI Jornada Catalana de Pastoral de la Salut bajo el lema "25 Años caminando". De entre los 200 asistentes de las diócesis catalanas, una treintena procedían de nuestra diócesis.

Presidió la inauguración Mons. Saíz-Meneses en calidad de obispo de la diócesis que nos acogía. Y se clausuró con una eucaristía presidida por Mons. Romá Casanova, obispo de Vic y responsable en la Conferencia Episcopal Tarraconense de la Pastoral de la Salud.

Intervino con una ponencia, Mons. José L. Redrado, Secretario del Pontificio Consejo para la Pastoral de la Salud, así como Mn. Joan Pujol, Vicario Episcopal de Urgell.

VIDA CONSAGRADA

Crònica setembre-octubre

6.9.09. *Roma.* Inici del 21è Capítol General dels Germans Maristes, amb la participació

d'uns 80 germans capitulars de tots els països, a més de 12 persones convidades (2 germans i 10 laics). El lema és “Cors nous per a un món nou”. En el transcurs del capítol, ha estat elegit superior general el Germà Emili Turú Rofes per a un període de vuit anys. El Gr. Emili Turú és natural de Barcelona, i té 54 anys d'edat. Ha estat provincial de la Província marista de l'Hermitage durant tres anys i conseller general durant els darrers vuit anys del mandat del Gr. Seán Sammon, superior general, que ara acaba. El Capítol General ha dedicat una atenció especial al laïcat marista. Els germans capitulars han deixat un missatge destinat a tot l'Institut manifestant les expectatives de futur i el seu compromís de col·laborar en la difusió del carisma marista. Els Germans Maristes tenen una comunitat al Prat de Llobregat.

12.9.09. Mallorca. El P. Josep Massot i Muntaner (Ciutat de Palma, 1941), monjo de Montserrat, va rebre la Medalla d'Or del Consell de Mallorca durant l'acte institucional de la Diada de Mallorca, que va comptar amb la presència de les principals autoritats de l'Illa, a més del P. Abat de Montserrat, Josep M. Soler, que també va acompanyar-lo.

11.10.09. Sant Pere del Vaticà. Canonització del P. Francesc Coll i Guitart. Nascut a Gombren el 18 de maig de 1812, era el desè fill, i últim, d'un cardador de llana. Des de jove es va dedicar a la formació d'infants, que conjugava amb la formació sacerdotal al seminari de Vic, on va entrar amb només onze anys. El 1830 entrà a l'Orde de Predicadors en el convent de Girona. Va fer la professió solemne i va rebre el diaconat, fins que onze anys més tard, a causa

de l'exclaustració de religiosos, hagué de viure fora del convent. Malgrat tot, no renuncià mai a la professió dominicana. Va rebre el presbiterat el 1836. Va ser destinat al ministeri sacerdotal i a la predicació itinerant, com demana el carisma dominicà. Va passar 40 anys predicant a Catalunya i va esdevenir un “instrument important de renovació religiosa en aquella societat”. El 1850 va ser nomenat director de l'orde seglar dominicà. Va impulsar un projecte de formació cristiana de les noies en els llocs més pobres. D'aquesta manera, el 1856, va promoure la congregació de les Germanes Dominiques de l'Anunciata. Des de 1869 va sofrir malaltia, patia ceguesa. Va morir a Vic el 2 d'abril de 1875, on, a la casa mare de la congregació, es venera el seu cos. Les seves religioses regenten el Col·legi Sagrat Cor a Monistrol de Montserrat.

25.10.09. Seu del Bisbat. Reunió de la Comissió de la Delegació per a programar el nou curs. Punts més importants de l'ordre del dia:

- Com treballar l'objectiu diocesà a les comunitats: “L'anunci que neix del goig compartit”. La presentació oficial serà el 25 d'octubre. S'anirà treballant en les trobades d'Advent i de Quaresma i es motivarà les comunitats perquè facin un treball interior i després el projectin en les obres d'apostolat.
- Calendari diocesà. Pel que fa a la nostra Delegació, vàrem establir que la trobada d'Advent seria el 28 de novembre al Col·legi dels Germans de la Sagrada Família de Gavà, que celebren el Centenari de la seva presència a Espanya. El conferenciant serà el P. Cebrià Pifarré, monjo de Montser-

rat. Hi serà convidat el Gma. Miguel Martín, delegat de la Salut. La trobada de Quaresma serà el dia 27 de febrer, sense concretar el lloc. El recés el predicarà el senyor bisbe. Hi serà convidat Mn. Joaquim R. Rius Adell, delegat de Càritas. Jornades de Montserrat, els dies 29, 30 i 31 de març.

- Vers l'organització de l'economia de la Delegació.
- Jornada mundial de la Vida Consagrada, 2 de febrer, a la catedral. Jornada "Pro orantibus", dia 30 de maig.
- Es comenta la propera vinguda de la nova comunitat de religioses filipines Missioneres Serventes de la Santíssima Trinitat, que s'establiran a les dependències de la parròquia de Subirats.
- Es comenta la baixa de la comunitat de les Roquetes de Sant Pere de Ribes, de la Companyia de Santa Teresa de Jesús (Teresianes).
- La nova casa de l'Església. Espai reservat a la Delegació i futur trasllat.

24.10.09. *Sant Boi de Llobregat.* Va morir el P. Bartomeu Moll i Anglada, S.D.B., d'una forma imprevista. Havia nascut a Ciutadella (Menorca) el 14 d'octubre de 1928. Va professar com a salesià el 16 d'agost de 1947 i fou ordenat sacerdot el 29 de juny de 1975. Els tres primers anys de ministeri sacerdotal va viure'ls amb els infants abandonats de les Llars Mundet. Va ser vicari i després rector de la Parròquia Maria Auxiliadora, de Sarrià. Durant tres anys fou rector de l'Església del Sagrat Cor del Tibidabo, i a continuació va passar al Santuari de Maria Auxiliadora de la casa del carrer Rocafort, de Barcelona. Feia quatre anys que formava part de la comunitat de Sant Boi, com a

col·laborador de la parròquia i encarregat de la pastoral de la salut. Era molt estimat a la comunitat religiosa i a l'Església pel seu dinamisme, el seu consell i la seva animació.

31.10.09. *Monestir de Montserrat.* Noces d'or de la professió monàstica del Germà Martí Sas, que va néixer a Palma d'Ebre (diòcesi de Tortosa) el 8 de setembre del 1926. És el petit de 4 germans. Els seus pares eren agricultors. La seva vida de noi a casa va ser pacífica i bonica. Era petit quan li tocà de viure la guerra, de la qual té uns records realment impactants.

De ben jove volia ser sastre. Per això va deixar la casa paterna per anar a Valls, primer, i després a Barcelona, on va fer el servei militar. Quan li faltava poc pels 40 anys, va entrar a Montserrat on hi va ser acollit pel mestre de novicis, el futur P. Abat Cassià. Al cap d'un any d'haver entrat, ja es va fer càrrec de tot el rober del monestir, una tasca ingent que encara, als seus 83 anys, recau sobre les seves espatlles. De junior, fou el creador, juntament amb altres monjos, d'uns "fulletons" on expressaven l'opinió sobre diversos temes de vida cristiana, on demostra la seriositat i l'exigència de comunicar el deure de tenir una fe sòlida i ben formada. A fi de poder estudiar i alimentar el seu esperit es retirava, molt sovint, a l'ermita de Sant Dimes, situada ben bé damunt el monestir. Ell n'ha estat el promotor de la restauració i arranjamet.

Ha anat combinant amb gran dedicació i encert "*l'ora et labora*". Pel que fa a l'"ora", Déu sap allò que ha anat construint en ell. I pel que fa a "*labora*", realment ha estat un excel·lent creador del bon caient dels hàbits monàstics, de les cogulles dels

monjos i de les túniques que porten els concelebrants a la missa conventual, així com dels roquets dels escolans.

Van participar en la festa diversos familiars amb els seus nebots i renebots i un estol d'amics que se l'estimen i van voler ser presents, junt amb la comunitat, a la festa.

CONSELL DIOCESÀ DE CÀRITAS

Crònica de tres projectes

Càritas obre a Sant Climent de Llobregat un nou pis per a mares i nens

Sant Climent de Llobregat, 18-9-2009

Càritas constata les especials dificultats que tenen les mares soles amb fills a càrrec per accedir a habitatges de lloguer. Per això promou habitatges compartits que puguin oferir una llar, a preu assequible, per a dones amb fills a càrrec. En totes les situacions, les famílies tenen acompanyament social. És per aquest motiu que s'inicia un projecte a Sant Climent de Llobregat.

El diumenge, 13 de setembre de 2009, el bisbe Agustí, de la diòcesi de Sant Feliu, va presidir l'eucaristia a la parròquia de Sant Climent de Llobregat i posteriorment beneí el nou pis compartit per a mares i nens que Càritas ha condicionat en un espai annex, cedit per la parròquia. El cost de les obres ha estat de 134.000, sense comptar el mobiliari i els electrodomèstics. Ara el projecte ja és una realitat i onze persones (les mares i els seus fills) tenen un habitatge digne, compartit, per tal de cobrir de forma temporal les necessitats bàsiques. L'objectiu és que

puguin recuperar la seva autonomia personal i familiar.

Després de la missa es féu la presentació del projecte i hi hagué unes intervencions de Mn. Joan Puig, rector de la Parròquia de Sant Climent de Llobregat, del director de Càritas, Jordi Roglá, de l'alcalde de Sant Climent i del bisbe Agustí que agrai l'acolliment de la parròquia vers les famílies. Després de la benedicció, es van poder visitar les senzilles instal·lacions, que les mares i els seus fills omplen ara de vida. El mossèn va demanar la implicació de la comunitat cristiana en aspectes puntuals, tant a nivell de voluntariat com de suport econòmic. L'alcalde va oferir la col·laboració dels serveis del municipi.

Jordi Roglá manifestà que Càritas té previst obrir nous habitatges compartits en els diferents territoris, que s'afegiran als que ja estan en funcionament, molts d'ells en locals de parròquies. Els propers s'obriran aviat a Barcelona. A finals de 2009, Càritas disposarà de 17 pisos compartits, per a mares i fills, que acolliran 115 persones.

Una trentena de voluntaris de reforços educatius assisteixen a una trobada al Bisbat de Sant Feliu

El dissabte dia 23 de maig, es va dur a terme la trobada de voluntaris de reforços educatius de Càritas del Bisbat de Sant Feliu. Al voltant de trenta voluntaris dels diferents projectes es van trobar als locals de l'església de Sant Joan de Sitges.

El pedagog, escriptor i col·laborador de Rac1, Ramon Casals, va fer una xerrada als voluntaris sobre la situació i el perfil dels infants i joves que assisteixen als reforços educatius, alhora que va donar eines tant pedagògiques com per-

sonals als monitors, per tal de facilitar la tasca educativa amb els menors. Segons Ramon Casals, una de les tasques més importants és convèncer els nens i nenes que ells poden aconseguir tot allò que es proposin.

La jornada va acabar amb un treball en grup dels voluntaris, i una posada en comú.

Inauguració del Servei de l'habitatge de Càritas interparroquial de Vilanova i la Geltrú

El dia 11 del passat mes de febrer, a les 19h, va tenir lloc als locals de la Parròquia de Sant Joan Baptista de Vilanova i la Geltrú la presentació del Servei de l'habitatge de Càritas interparroquial de Vilanova i la Geltrú.

L'acte va estar presidit per Mons. Agustí Cortés, bisbe de Sant Feliu de Llobregat, i hi van assistir Jordi Roglà, director de Càritas Diocesana de Barcelona, Xavier Oller, regidor de projectes urbanístics, paisatge i habitatge de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú i un bon nombre de voluntaris de Càritas interparroquial.

El servei de l'habitatge pretén afavorir famílies amb dificultats socials mitjançant l'accés a un habitatge digne, fent de mediadors entre aquestes famílies i els propietaris dels pisos i fent-ne un seguiment social de l'evolució. Es tracta de pisos d'estada temporal amb lloguers reduïts, que permetin a les famílies fer un procés que els faciliti l'accés a l'habitatge i el lloguer de mercat. En aquests moments el servei disposa de 2 pisos ja ocupats i es treballa per obtenir-ne de nous.

Província Eclesiàstica de Barcelona

CRÒNICA

Actes de la restauració de la Seu d'Ègara

El diumenge dia 4 d'octubre van tenir lloc els actes de restauració de les obres realitzades en el Conjunt Monumental de les Esglésies de Sant Pere, la Seu d'Ègara.

A les 11 del matí l'Excm. i Rvdm. Sr. Josep Àngel Saiz Meneses, bisbe de Terrassa, i l'Il·lm. Sr. Pere Navarro, alcalde de Terrassa, van rebre en el Museu Tèxtil de Terrassa les autoritats convidades: el Molt Hble. Sr. José Montilla, President de la Generalitat de Catalunya, Mons. Jaume Pujol, arquebisbe de Tarragona i Primat, Mons. Agustí Cortés, bisbe de Sant Feliu de Llobregat, l'Excm. Sr. Antoni Fogué, president de la Diputació de Barcelona, l'Hble. Sr. Joan Manel Treserras, conseller de Cultura i el Sr. Jaume Ribera, president de Caixa Terrassa, entre d'altres. Realitzaren un passeig fins al Conjunt Monumental, que visitaren abans de la celebració de la missa.

A 2/4 de 12 del migdia va tenir lloc la celebració solemne de l'Eucaristia a la parròquia de Sant Pere, presidida pel Sr. bisbe de Terrassa i concelebrada pels altres prelatos i preveres assistents, amb la presència de les autoritats convidades. En l'homília el Sr. bisbe remarquè la importància de l'acte, tot fent referència a les arrels cristians de Terrassa i als fonaments que

els cristians hem d'oferir en el moment present i el futur: el sentit de la transcendència centrat en la figura de Sant Miquel, els principis morals bàsics centrats en la figura de Sant Pere, el sentit de comunió i fraternitat centrat en la figura de Santa Maria i la transmissió de la fe a partir del baptisteri de l'antiga catedral.

Després de la missa s'afegiren als actes l'Emm. i Rvdm. Sr. Lluís Cardenal Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona i el Sr. Joan Rangel, delegat del govern a Catalunya.

En la Plaça Mossèn Homs va tenir lloc la resta dels actes organitzats: un concert d'orgue i tenora des de l'església de Sant Pere retransmès per tot l'exterior, els parlaments de les autoritats presents, i un fi de festa amb una sardana aèria i el ball de la Moixiganga.

Conferència Episcopal Tarraconense

COMUNICATS

Comunicat de la reunió n. 192

Barcelona, 7-10-2009

Els dies 6 i 7 d'octubre de 2009 ha tingut lloc la reunió n. 192 de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET), a la Casa d'Espiritualitat "Maria Immaculada", de Tiana i a Barcelona. La reunió ha estat presidida per Mons. Jaume Pujol Balcells, arquebisbe de Tarragona, i hi han assistit tots els seus membres.

En començar, Mons. Vives ha informat de l'estat de salut de l'Arquebisbe emèrit d'Urgell, Mons. Joan Martí Alanis, que s'està recuperant d'una greu afecció en una clínica de Barcelona.

1.- En relació al Projecte de "Llei de l'avortament", aprovat recentment pel govern espanyol, els bisbes catalans s'adhereixen plenament a la Declaració publicada per la Comissió Permanent de la Conferència Episcopal Espanyola el proppassat 17 de juny i titulada "Atemptar contra la vida dels que van a néixer, convertit en dret".

Com diu l'esmentada Declaració, "els bisbes no han deixat mai de recordar la doctrina de l'Església, segons la qual la llei natural i divina exigeix que tota vida humana ha de ser respectada com a sagrada des de la concepció a la mort natural. Per tant, no ens podem estar de compartir

el rebuig que la legislació projectada suscita en diverses i rellevants institucions així com en una gran part de la societat.

Entre les iniciatives per a la defensa del dret a la vida i per a la justa promoció de la maternitat, nombroses associacions han fet una crida als ciutadans a expressar-se a favor d'aquestes finalitats amb una manifestació convocada pel 17 d'octubre a Madrid. Els bisbes consideren legítima i convenient aquesta convocatòria i la participació en ella."

Així mateix, els bisbes manifesten que en aquesta qüestió "és també molt necessària l'oració. En previsió dels greus problemes plantejats, aquest any de 2009 ha estat especialment dedicat a l'oració per la vida humana incipient. Els bisbes exhorten tots els fidels a pregar amb insistència, perquè el dret a la vida dels que van a néixer sigui adequadament protegit per les nostres lleis."

2.- En relació a l'Any Jubilar Sacerdotal, amb motiu del 150è aniversari de la mort de sant Joan Maria Vianney, el sant rector d'Ars, iniciat pel Sant Pare el proppassat 19 de juny, els bisbes han informat sobre les diferents activitats que duren a terme en cadascuna de les diòcesis i han decidit convocar una Jornada Interdiocesana del clergat de les deu diòcesis catalanes, coincidint amb la beatificació del màrtir Dr. Josep Samsó i Elías, prevere barceloní i rector de Mataró, en la data que s'anunciarà oportunament.

3.- En la tarda del dimarts dia 6, els bisbes s'han reunit amb els Delegats diocesans i els Directors de les Càritas diocesanes de les diòcesis catalanes, coordinades a Càritas Catalunya, per tractar de les qüestions més importants relacionades amb la crisi econòmica i social actual.

La Sra. Carme Borbonès, presidenta de Càritas Catalunya, ha presentat als bisbes un detallat informe en el qual ha exposat els diferents aspectes del servei que duen a terme les Càritas. Ha subratllat que a Càritas treballen 12.000 voluntaris (amb un increment del 20% en el darrer any) i que el 80% de les aportacions amb les quals procuren pal·liar les múltiples necessitats de les persones ateses, que s'eleva a més de 30 milions d'euros en ajudes, provenen de donacions particulars i només un 20% d'ajuts oficials. Ha destacat també alguns aspectes a tenir en compte com són la feminització de la pobresa, la necessitat de les famílies que no poden arribar a final de mes, les exigències imperioses d'ajuda, l'assistència psicològica, la problemàtica del col·lectiu immigrant i el paper de les administracions.

En el col·loqui posterior, els bisbes han aprofundit en els diferents aspectes de l'informe, han agrait a tots els qui treballen a les Càritas el seu esforçat servei i fan una crida als fidels i a tota la societat en general a ajudar de manera constant, amb aportacions econòmiques i personals, totes les institucions que treballen al servei dels més necessitats.

4.- Mons. Salinas, encarregat de l'àmbit catequètic en la CET, ha informat amb detall els bisbes de la implantació que s'està duent a terme en les diòcesis catalanes i balears del nou Catecisme *Jesús és el Senyor*, el qual conté l'exposició de la fe adaptada als infants de 6 a 11 anys. Així mateix, ha informat dels diferents actes de presentació del Catecisme i del ressò que ha tingut en relació al seu contingut i als materials complementaris, com són el quadern d'activitats i la guia per als catequistes.

Els bisbes esperen que el nou Catecisme, treballat adequadament, ajudi a iniciar i a consolidar en la fe cristiana les noves generacions.

5.- Mons. Vives, encarregat de l'àmbit litúrgic en la CET, ha presentat als bisbes el Calendari Litúrgic ja editat per al pròxim any 2010. Aquest *Calendari Litúrgic 2010* és l'ordenament particular per a les deu diòcesis catalanes amb seu a Catalunya, que els bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense han determinat per a les seves diòcesis. El Calendari ha estat reclamat pels delegats diocesans de Litúrgia de Catalunya i els bisbes creuen que farà un bon servei a tots els sacerdots, religiosos, religioses, parròquies i comunitats cristianes que han de preparar les celebracions per viure units a l'Església que celebra el seu Senyor.

Els bisbes de Catalunya, en posar a les mans de tots els responsables de les celebracions aquest *Calendari litúrgic 2010*, agraeixen la valuosa aportació dels qui l'han fet possible, de la Comissió Interdiocesana de Litúrgia (CIL) amb les seves tres Seccions de Litúrgia, de Música i de Versions, així com de les Delegacions diocesanes de Litúrgia de les deu diòcesis catalanes i del Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona, així com dels estudiosos i mestres que els han ajudat.

6.- Els bisbes donen gràcies a Déu per la imminent canonització el dia 11 d'octubre d'un nou sant català, el P. Francesc Coll i Guitart, dominic i gran predicador, fundador de les religioses dominiques de l'Anunciata, així com del germà trapenc Rafael Arnáiz i altres tres beats que seran canonitzats pel Papa Benet XVI. Han tractat així mateix dels diferents actes que tindran lloc a Roma amb motiu de la cano-

nització i els actes d'acció de gràcies a les diòcesis de Catalunya.

7.- El cardenal Martínez Sistach ha invitat els bisbes a participar a la Jornada d'homenatge al bisbe auxiliar de Barcelona, Mons. Joan Carrera Planas, traspasat ara fa un any, jornada que tindrà lloc el pròxim dissabte 17 d'octubre, al Seminari de Barcelona.

8.- Finalment, els bisbes s'han congratulat i han felicitat l'Escola de Mestres Blanquerna, integrada dins la Universitat Ramon Llull, i el P. Francesc Riu, salesià, que han estat guardonats pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya amb els Premis Catalunya d'Educació 2009.

9.- Al matí del dimecres dia 7, els bisbes han assistit a la inauguració oficial del curs 2009-2010 de la Facultat de Teologia de Catalunya, de la Facultat de Filosofia de Catalunya, de l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona i de l'Institut de Teologia Fonamental.

Nota dels bisbes de Catalunya sobre el document "Consideracions sobre l'embrió humà", publicat per l'Institut Borja de Bioètica

Barcelona, 19-10-2009

El dia 9 d'octubre de 2009 l'Institut Borja de Bioètica va fer públic un document, amb el títol "**Consideracions sobre l'embrió humà**" a la seva revista "*Bioètica & debat*" (2009, vol. 15, n. 57). La intenció d'aquest document és, segons pròpies paraules, "contribuir al diàleg social, aportant elements de reflexió que ajudin a trobar, entre tots, respostes raonables, prudents i acceptables per una àmplia majoria de la societat".

Els bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense, des de la seva responsabilitat de pastors del Poble de Déu i fidels als successius pronunciaments que, tant col·lectivament com particularment, han anat fent sobre la valoració moral de la vida humana abans de néixer, se senten en l'obligació de manifestar que les opinions expressades en l'esmentat document no estan d'acord amb la doctrina catòlica, ni amb la defensa d'un dret, prioritari i fonamental, com és el dret a la vida.

En concret aquest document, tot admetent la legitimitat ètica i jurídica de l'avortament, contradiu el principi fonamental de l'ensenyament de l'Església, segons el qual sempre s'ha de respectar i defensar la dignitat de tota vida humana i, en conseqüència, no es pot admetre una acció que directament vulgui impedir el normal desenvolupament de l'ésser humà iniciat a la concepció (cf. Concili Vaticà II, *Gaudium et Spes*, 51; *Catecisme de l'Església Catòlica*, 2270; *Evangelium vitae*, 62).

Les dades científiques confirmen que, des de la fecundació ja hi ha un ésser humà, diferent de la mare. A més, el factor decisiu del valor de la vida del no nascut és la dignitat inviolable de tot ésser humà, i els conceptes i criteris ètics que se'n deriven. Els criteris ètics ens permeten tant la interpretació de les dades científiques, com la fonamentació de les lleis. De fet, són molts els científics i juristes ben acreditats, que sense renunciar a cap de les aportacions de les seves respectives ciències, no només es declaren contraris a l'avortament, sinó que es negarien a signar aquest document.

Convé precisar davant l'opinió pública que, tot i ser lloable l'aportació al diàleg sobre qüestions en les quals està en joc

un dret fonamental, com ara el dret a la vida, aquest diàleg no és veritablement constructiu si no es fa des de la raó, la veritat i les conviccions personals. Qui des d'aquestes instàncies afirma que el dret a la vida és prioritari i irrenunciable, la millor aportació que pot fer a la societat és la defensa de la vida humana en totes les fases de la seva existència, com un bé per a tothom i un acte de justícia, que s'ha d'exigir als responsables socials.

Com hem declarat repetidament els bisbes de Catalunya, l'Església, defensant positivament la vida humana i a través de les seves institucions eclesials d'acollida, vol estar a prop de totes les dones que en situació humanament difícil hagin de fer front a un embaràs, que demana una responsabilitat afegida. En aquest sentit, l'Església els està oferint el seu suport i es compromet a seguir oferint-lo, al mateix temps que dirigeix una crida a la societat i als poders públics perquè facilitin els mitjans necessaris per tal que la maternitat i la vida humana des de la seva concepció, esdevinguin veritablement un bé respectat i protegit.

Conferència Episcopal Espanyola

DOCUMENTS

Mensaje con motivo del L aniversario de Manos Unidas «Tuve hambre y me disteis de comer; tuve sed y me disteis de beber...» (Mt 25, 35)

Madrid, 1-10-2009

I. Memoria del pasado «Declarar la guerra al hambre»

1. En el L aniversario de Manos Unidas que celebramos este año 2009, la Conferencia Episcopal Española quiere enviar un mensaje de felicitación, agradecimiento y estímulo a los numerosos asociados y colaboradores que, inspirados por su conciencia cristiana, están comprometidos generosamente en la lucha contra el hambre en el mundo.

2. Ha transcurrido medio siglo desde que las Mujeres de Acción Católica Española promovieran en 1959 la *I Campaña contra el hambre*. Así secundaban con decisión el urgente llamamiento que hizo a sus miembros la Unión Mundial de Organizaciones Femeninas Católicas (UMOF) en el histórico *Manifiesto* de 1955, en el que hacían un análisis de la situación del hambre en el mundo y de los obstáculos a superar, asumiendo el compromiso de afrontar ese problema¹.

3. La Unión Mundial de Organizaciones

Femeninas Católicas convocaba con determinación a sus más de cien agrupaciones de los cinco continentes a un Congreso Mundial en Roma, que tendría lugar en abril de 1956, y que habría de ser el punto de partida para una acción a gran escala.

4. En respuesta a este vibrante llamamiento, las Mujeres de Acción Católica de España movilizan rápidamente a las 160.000 asociadas con que contaban; e inician una obra encaminada a remediar las *tres hambres* que afligen al mundo: «hambre de pan, hambre de cultura y hambre de Dios», promoviendo una *campaña de información* con folletos ilustrativos, cuestionarios de reflexión y guiones de oración².

5. Lograda la sensibilización inicial, proponen un *día de ayuno voluntario* en el primer viernes de la siguiente Cuaresma. Lo consideran no sólo como un gesto de solidaridad con los necesitados, sino también como una eficaz identificación que les ayuda a experimentar en su propia persona las penalidades que padece el que tiene hambre. Al ayuno, que abre a la Palabra de Dios convirtiendo el corazón, seguirá espontáneamente una limosna a favor de los más necesitados. Así nace la *colecta anual* pensada para ayudar a financiar proyectos concretos de desarrollo en el Tercer Mundo. Esta colecta de Manos Unidas contra el hambre se ha incrementado progresivamente año tras año, de forma que es una de las colectas eclesiales que más hondamente ha calado en la conciencia de los españoles³.

6. En posteriores campañas se fueron ampliando los objetivos, y la creatividad del amor puso en juego nuevos recursos. Ya desde los primeros años, se organizaron concursos escolares y se creó pronto un Servicio Educativo y de Documentación.

Aquellas animosas mujeres pensaban que la educación para el desarrollo era imprescindible, y que ésta no sólo tenía que impartirse en los países necesitados de promoción sino también en los ya promocionados, donde era preciso cambiar los modos insolidarios de pensar, sentir y actuar; fomentar una mentalidad de consumo responsable; y difundir la persuasión de que los bienes de la tierra han sido creados para satisfacer las necesidades de todos los hombres y no en beneficio exclusivo de unos pocos privilegiados.

7. Se fue profundizando en la acción educativa; se diseñó material didáctico escolar y se llevó la inquietud por este dramático problema del hambre incluso a la universidad, donde se elaboraron a este propósito diferentes investigaciones. En este sentido, hay que seguir dejando constancia de que la economía, hasta en la legítima búsqueda de beneficios, debe estar movida por la caridad y orientada a satisfacer las necesidades apremiantes que afligen a la humanidad⁴.

8. Se concretaron las prioridades: el desarrollo agropecuario y pesquero, la promoción cultural, la atención sanitaria, la promoción de la mujer, la promoción social. Vigilias de oración, exposiciones, mercadillos, conferencias y actividades en colegios y parroquias, ruedas de prensa y actuaciones en los medios de comunicación: ninguno de los recursos sugeridos por la generosa creatividad fue desdeñado.

9. Nunca les faltaron ánimos para establecer un diálogo constructivo con el poder político a fin de propiciar los necesarios cambios estructurales. Trabajaron por asegurar vínculos de hermandad entre las comunidades donantes y las receptoras. Y, al aprobar los proyectos de cooperación,

trataron de alejar la tentación paternalista, no olvidando que el hombre ha de ser el artífice principal de su propio desarrollo. Sus esfuerzos se centraron en potenciar las capacidades personales a fin de que los propios interesados fueran «agentes responsables de su mejora material, de su progreso moral y de su desarrollo espiritual»⁵.

10. Durante estos cincuenta años, Manos Unidas ha trabajado para erradicar la miseria, la nutrición deficiente, la enfermedad y el atraso cultural en los países del Tercer Mundo, y para identificar y eliminar sus causas estructurales; ha denunciado en la sociedad española el problema del hambre y las penurias del subdesarrollo; ha descubierto sus causas y propuesto eficaces remedios; ha reunido fondos para financiar proyectos de desarrollo agrícola, sanitario, educativo, social y de promoción de la mujer; y se ha esforzado por atender graves situaciones humanas⁶. Sus campañas contra el hambre se insertan con naturalidad en la práctica de la Iglesia, que a través de los siglos ha ido acompañando solidariamente a hombres y mujeres como signo del amor misericordioso de Jesucristo. La historia de la Iglesia es una historia de compromiso constante con los necesitados⁷. «El amor de la Iglesia por los pobres se inspira en el Evangelio de las bienaventuranzas, en la pobreza de Jesús y en su atención por los pobres.

Este amor se refiere a la pobreza material y también a las numerosas formas de pobreza cultural y religiosa»⁸. La activa participación de Manos Unidas en el apostolado social de la Iglesia es digna de todo aplauso y gratitud.

11. Al contemplar desde la perspectiva del tiempo la obra realizada, damos gra-

cias a Dios por la consolidación del gran proyecto de Manos Unidas, que surge de la fe cristiana y que exige el cultivo de las raíces sobrenaturales del compromiso caritativo-social que es lo que le da garantías de futuro. Han sido muchas las personas que han puesto su saber, su tiempo, sus bienes, su corazón y sus desvelos en servir a la causa de este noble empeño; la fraternidad con los pobres, el compromiso con los más necesitados, el voluntariado como estilo de vida, y el objetivo irrenunciable de luchar contra la pobreza han colmado de sentido su existencia cristiana. Sólo cabe alabar al Señor, que por su Espíritu sigue derramando sus carismas en la Iglesia. Felicitamos a los miembros de Manos Unidas que han seguido dócilmente el impulso de Espíritu. Los que atendieron las palabras de Jesucristo: «Tuve hambre y me disteis de comer; tuve sed y me disteis de beber...» (Mt 25, 35) pueden estar alegres con la esperanza de la bendición divina.

II. Tarea en el presente «*Salvaguardar las señas de identidad*»

12. La celebración de este su L aniversario no es sólo motivo de gozo jubilar, es también una ocasión propicia para reflexionar sobre el camino recorrido, para profundizar en las vivencias fundacionales y reavivar la conciencia de la propia singularidad. Las instituciones conservan su vigor y se perfeccionan viviendo de sus raíces, guardando sus principios, manteniendo las características propias. Manos Unidas, «la Asociación de la Iglesia en España para la ayuda, promoción y desarrollo del Tercer Mundo»⁹, ha nacido en la Iglesia y de su asociación de apostolado, la Acción Católica que, manteniendo una unión muy

estrecha con la jerarquía, persigue fines propiamente apostólicos¹⁰. En este sentido, debemos esforzarnos por preservar como un preciado tesoro esta identidad cristiana y misionera, superando toda tentación secularista y el reduccionismo que comporta, y manteniéndonos firmes en la enseñanza de Jesucristo que nos ha dicho: «No sólo de pan vive el hombre, sino de toda palabra que sale de la boca de Dios» (Mt 4, 4). Sólo Él es capaz de saciar los deseos profundos del hombre, de calmar sus inquietas aspiraciones, de satisfacer sus necesidades más hondas; sólo en Él podemos encontrar plenitud y perfección. El reconocimiento de Dios proporciona el más firme apoyo para la salvaguarda de los derechos del hombre.

13. Manos Unidas, como institución que es de la Iglesia, no puede descuidar su acción misionera: ha de evangelizar promocionando y promocionar evangelizando; con pasión y peculiar estilo, inspirado en la mirada compasiva del Buen Samaritano; cercana a la realidad y próxima a los hombres; buscando su desarrollo integral y no sólo satisfacer sus necesidades materiales¹¹.

De hecho, con frecuencia sus proyectos se vinculan al trabajo de tantos misioneros que, en el Tercer Mundo, tratan de llevar, junto al pan material, la educación, el cuidado de la salud, la Palabra de Dios, el anuncio liberador del Evangelio y el pan de la Eucaristía. En este sentido, Benedicto XVI, con la agudeza y claridad de su magisterio, ha subrayado que:

La caridad no ha de ser un medio en función de lo que hoy se considera proelitismo. El amor es gratuito; no se practica para obtener otros objetivos. Pero esto no significa que la acción caritativa deba, por

decirlo así, dejar de lado a Dios y a Cristo. Siempre está en juego todo el hombre. Con frecuencia, la raíz más profunda del sufrimiento es precisamente la ausencia de Dios. Quien ejerce la caridad en nombre de la Iglesia nunca tratará de imponer a los demás la fe de la Iglesia. Es consciente de que el amor, en su pureza y gratuidad, es el mejor testimonio del Dios en el que creemos y que nos impulsa a amar. El cristiano sabe cuándo es tiempo de hablar de Dios y cuándo es oportuno callar sobre Él, dejando que hable sólo el amor. Sabe que Dios es amor (1 Jn 4, 8) y que se hace presente justo en los momentos en que no se hace más que amar. Y sabe –volviendo a las preguntas de antes– que el desprecio del amor es vilipendio de Dios y del hombre, es el intento de prescindir de Dios. En consecuencia, la mejor defensa de Dios y del hombre consiste precisamente en el amor. Las organizaciones caritativas de la Iglesia tienen el cometido de reforzar esta conciencia en sus propios miembros, de modo que a través de su actuación –así como por su hablar, su silencio, su ejemplo– sean testigos creíbles de Cristo¹².

14. También los asociados de Manos Unidas deben seguir cuidando sus inspiraciones originales: la apertura al otro, el interés por las personas, la fina sensibilidad ante el sufrimiento, la acogida y el don gratuito. Ese espíritu de amor y caridad ha de fomentarse con la lectura meditada de la Sagrada Escritura, donde es fácil encontrar textos significativos que nos alientan en la encomiable tarea de defender la dignidad humana y combatir el hambre. Los principios que han inspirado la acción de Manos Unidas han brotado del Evangelio y de la Doctrina social de la Iglesia. Y estos seguirán siendo las raíces permanentes

de su vitalidad. De ello dejaba constancia el Beato Juan XXIII cuando dijo:

Esta es la realidad que hay que dar a conocer a todos. Atraer la atención del mundo entero, si es posible, sobre el doloroso problema del hambre y de la infraalimentación, es la primera finalidad de la campaña contra el hambre. Hay que despertar en las conciencias el sentido de responsabilidad que pesa sobre todos y sobre cada uno, pero principalmente sobre los más favorecidos. Nadie puede hoy, en un mundo en que las distancias ya no cuentan para nada, ofrecer la disculpa de que ignora las necesidades de los demás humanos o de que la ayuda que necesitan no le afecta. Todos somos responsables de las poblaciones infraalimentadas. Más de la mitad del género humano espera de sus hermanos más favorecidos la prueba de misericordia¹³.

15. Por otra parte, Manos Unidas es una organización de voluntarios en el ámbito diocesano; sus socios y colaboradores –provenientes en buena medida de las parroquias– entregan desinteresadamente su tiempo, su saber y sus bienes en favor del proyecto con generosa gratuidad, conscientes de que «el cristiano, cuando gratuitamente se ofrece a sí mismo, da testimonio de que no es la riqueza material la que dicta las leyes de la existencia, sino el amor. Por tanto, lo que da valor a la limosna es el amor, que inspira formas distintas de don, según las posibilidades y las condiciones de cada uno»¹⁴.

16. Esta característica de voluntariado y gratuidad es un timbre de gloria que desde el principio ha mantenido Manos Unidas, y algo que hay que defender como propio de una organización de la Iglesia; salvando siempre, en su justa medida, la colabora-

ción de personas técnicas contratadas, que ayuden a desarrollar las iniciativas con la mayor eficacia posible.

III. Compromiso ante el futuro «Afrontar los nuevos retos del hambre en el mundo»

17. Aunque es mucho lo que en estos cincuenta años se ha conseguido, todos y especialmente los asociados a Manos Unidas consideran que no se ha llegado todavía a la meta y que hay que seguir trabajando sin descanso: todavía más de ochocientos cincuenta millones de personas sufren malnutrición y padecen hambre, y sobreviven en la antesala de la muerte; sin renta fija, sin trabajo, sin alimentos suficientes, sin alojamiento adecuado, sin agua potable, sin escuelas. La mayoría obtienen sus ingresos realizando tareas precarias, mal remuneradas y a veces inseguras.

Las personas malnutridas que logran sobrevivir a las primeras etapas de la infancia suelen sufrir discapacidades físicas y cognitivas de por vida, y viven menos años.

18. La malnutrición y el hambre, fruto de la pobreza, afectan especialmente a los niños y a las mujeres. Estas son las primeras perjudicadas; el hecho repercute en el embarazo, compromete sus vidas y las vidas de sus hijos. Las madres mal alimentadas tienen hijos desnutridos con menor capacidad para la actividad física y mental. En países en vías de desarrollo el camino a recorrer para hacer posible un desarrollo integral es aún muy largo. Así podemos constatar que la remuneración del trabajo de las mujeres es, por lo general, inferior a la de los hombres; se

ven más afectadas por el analfabetismo y la enfermedad; son menos sus oportunidades educativas, y su acceso a los servicios de atención a la salud no es prioritario. Innumerables mujeres, y no sólo en los países en vías de desarrollo, no son valoradas en su dignidad: muchas «son sometidas a diversas formas de exclusión y de violencia en todas sus formas y en todas las etapas de sus vidas»¹⁵.

19. En nuestros días, constatamos la aparición de nuevos riesgos para la vida de los pobres, ocasionados por la agresión al equilibrio medioambiental, por los desequilibrios económicos y por las crisis de la energía y de los alimentos. Esta es una realidad que nos está afectando a todos, como observa el papa Benedicto XVI, no ignorando la complejidad del problema pero urgiéndonos a buscar cuanto antes soluciones al mismo¹⁶.

20. Este hito del cincuentenario nos está invitando a tomar conciencia de las nuevas realidades de pobreza que ofenden nuestra vista y conmueven nuestra sensibilidad. La crisis económica que nos oprime con el desolador problema del paro que genera está poniendo a prueba nuestra capacidad de respuesta. La crisis de humanidad que está en su base es un argumento más a favor de la eficacia de un planteamiento de búsqueda de soluciones integrales: la batalla contra el hambre de pan no puede desligarse de la formación de una conciencia moral responsable, fundamentada en la fe en Dios. En una sociedad mundial que necesita la comunicación de bienes, no es lícito el despilfarro y el derroche desmedido, pues el consumo insolidario de unos revierte en hambre para otros. La obligada solidaridad entre los que compartimos una misma condición

y un mismo destino nos exige compartir, siendo preciso modificar nuestros hábitos de vida y adecuarlos a una sobria austeridad. El frío análisis de los hechos nos persuade de que el pensamiento cristiano tiene mucho que aportar para la resolución de los problemas humanos; y, ciertamente, la actividad de la fe informada por la caridad es capaz de llevar a feliz término estos acertados planteamientos.

21. La Iglesia no se limita a proclamar los principios de la Doctrina Social y a exhortar a los gobernantes para que establezcan relaciones de solidaridad entre los pueblos, sino que a través de múltiples iniciativas de sus miembros, trata de hacer realidad esos principios de modo original y conforme a su naturaleza, siguiendo el ejemplo de su Fundador y Maestro. Así, Manos Unidas se inspira en las actitudes del mismo Cristo, que vino a traer la buena nueva a los pobres, a servir y no a ser servido, y a dar su vida por todos (cf. *Mc* 10, 45). Sus campañas siguen siendo necesarias; su proyecto no ha perdido actualidad; y, desde hace ya cincuenta años, es presencia y testimonio vivo de la Iglesia en su constante determinación en favor de la desaparición del hambre en el mundo.

22. El problema del hambre continúa angustiando a la humanidad; los esfuerzos realizados hasta ahora no parecen haber disminuido significativamente el número de afectados. La pobreza es una de las más graves preocupaciones de la comunidad internacional. Su solución nos apremia a todos, reconociendo que «la visión del desarrollo como vocación comporta que su centro sea la caridad»¹⁷. En este sentido es necesaria una conversión del corazón a la caridad de Cristo, sabien-

do que hay recursos técnicos suficientes para acabar con la lacra de la pobreza. Esta conversión nos lleva a transformar las estructuras de pecado que contribuyen a las situaciones de injusticia. Es la urgente tarea que se ofrece a los miembros de Manos Unidas, y en la que todos estamos llamados a colaborar.

23. En la celebración gozosa de su L aniversario, damos gracias a Dios por estos años de esforzada labor, en los que esta organización eclesial ha sido un signo vivo y profético de su amor a las personas con cualquier clase de necesidad. Deseamos que quienes han hecho de su vida un compromiso a favor de los más pobres de la tierra en Manos Unidas, junto con todos sus socios y colaboradores, experimenten en su vida la bienaventuranza del Señor: «Hay más alegría en dar que en recibir» (*Hch* 20, 35). Y les animamos encarecidamente a proseguir en su servicio, estando siempre atentos a las necesidades de las personas, como María en las bodas de Caná. Pedimos también al Espíritu Santo que continúe suscitando en nuestras parroquias y comunidades la generosidad del corazón y el compromiso del voluntariado, que todos los hombres y mujeres de buena voluntad, juntamente con las instituciones y gobiernos, hagan una apuesta decidida por el desarrollo integral de los países y que, como aquellas mujeres pioneras de Acción Católica del año 1959, «declaren la guerra al hambre de pan, de cultura y de Dios en el mundo».

NOTES:

- 1 El Manifiesto entre otras cosas decía:
«Nosotras, mujeres del mundo entero,

llamadas por la naturaleza a dar la vida, protegerla y alimentarla, no podemos aceptar por más tiempo que las fronteras del hambre se inscriban en nuestro globo con trazos de muerte. Mujeres católicas, llamadas por Jesucristo para dar testimonio de un amor universal y efectivo por la familia humana, no podemos resignarnos al hecho de que la mitad de la humanidad sufra hambre. No queremos que se den soluciones perezosas y criminales a este trágico problema: la guerra, la limitación de la natalidad, son soluciones falsas, soluciones ineficaces, soluciones de muerte. Ciertamente que la tarea es gigantesca, pero las posibilidades técnicas de nuestra época están a su altura. [...] Daremos a conocer los progresos de la ciencia, que, utilizada con fines pacíficos según los planes del Creador, pueden elevar rápidamente el nivel de vida de los pueblos. Un solo obstáculo en la lucha contra el hambre sería insuperable: creer que la victoria es imposible. Declaramos la guerra al hambre».

- 2 Sobre la historia, cf. PEDRO ESCARTÍN, *Declararon la guerra al hambre. Cincuenta años en la vida de Manos Unidas*, Madrid 2008.
- 3 Es muy elocuente esta referencia que traemos a la memoria: mientras que en la Campaña de Manos Unidas de 1960 la colecta fue de 500.000 pesetas, equivalentes hoy a 104.816,51 euros (17.440.000 pesetas constantes), en la Campaña de 2008 la colecta alcanzó la cifra de 53.650.997 euros.
- 4 BENEDICTO XVI, *Caritas in veritate*, nn. 36, 60.
- 5 PABLO VI, *Populorum Progressio*, 34.
- 6 Cf. Estatutos de Manos Unidas, artículos 5.º - 7.º.
- 7 Cf. JUAN PABLO II, *Centessimus annus*, 49; BENEDICTO XVI, *Deus caritas est*, 20-24, 40.
- 8 PONTIFICIO CONSEJO «JUSTICIA Y PAZ», *Compendio de la Doctrina social de la Iglesia (Compendio DSI)*, 184.
- 9 Estatutos de Manos Unidas, art. 2, 2.
- 10 Cf. CONCILIO VATICANO II, *Decreto sobre el Apostolado de los laicos*, n. 20.
- 11 El papa, Benedicto XVI, ilumina la forma de entender el desarrollo integral en su encíclica *Caritas in veritate*, números 11, 18, 29 y 32.
- 12 BENEDICTO XVI, *Deus caritas est*, 31. Hace referencia también a este tema en su libro *Jesús de Nazaret*, cuando escribe que «las ayudas de Occidente a los países en vías de desarrollo basadas en principios puramente técnico-materiales, que no sólo han dejado de lado a Dios, sino que, además, han apartado a los hombres de Él con su orgullo del sabelotodo, han hecho del Tercer Mundo un Tercer Mundo en sentido actual. Estas ayudas han dejado de lado las estructuras religiosas, morales y sociales existentes y han introducido su mentalidad tecnicista en el vacío. Creían poder transformar las piedras en pan, pero han dado piedras en vez de pan. Está en juego la primacía de Dios. Se trata de reconocerlo como realidad, una realidad sin la cual ninguna otra cosa puede ser buena. No se puede gobernar la historia con meras estructuras materiales, prescindiendo de Dios. Si el corazón del hombre no es bueno, ninguna otra cosa puede llegar a ser buena. Y la bondad del corazón sólo puede venir de Aquel que es la Bondad misma, el Bien» (p. 58 de la edición española).
- 13 JUAN XXIII, *Discurso a los delegados y*

funcionarios de la FAO en el Congreso de Roma, de 1960.

- 14 BENEDICTO XVI, *Mensaje para la Cuaresma*, año 2008, Vaticano, 30 de octubre de 2007.
- 16 «Los problemas que aparecen en el horizonte son complejos y el tiempo apremia. Para hacer frente a la situación de manera eficaz es preciso actuar de común acuerdo. Un ámbito en el que sería particularmente necesario intensificar el diálogo entre las naciones es el de la gestión de los recursos energéticos del planeta. A este respecto, se plantea una doble urgencia para los países tecnológicamente avanzados: por un lado, hay que revisar los elevados niveles de consumo debidos al modelo actual de desarrollo y, por otro, predisponer inversiones adecuadas para diversificar las fuentes de energía y mejorar la eficiencia energética. Los países emergentes tienen hambre de energía, pero a veces esta hambre se sacia a costa de los países pobres que, por la insuficiencia de sus infraestructuras y tecnología, se ven obligados a malvender los recursos energéticos que tienen. A veces, su misma libertad política queda en entredicho con formas de protectorado o, en todo caso, de condicionamiento que se muestran claramente humillantes», BENEDICTO XVI, *Familia, comunidad humana y medio ambiente. Mensaje para la Jornada Mundial de la Paz*, 1 de enero de 2008.
- 17 BENEDICTO XVI, *Caritas in veritate*, n. 19

[Santa Seu]

DOCUMENTS

Mensaje a los musulmanes al final del ramadán: “Cristianos y musulmanes, juntos para vencer la pobreza”

Santa Sede, 11-9-2009

Queridos amigos musulmanes:

1. Con ocasión de la conclusión del mes de ramadán, deseo enviaros augurios de paz y de alegría y, a través de este mensaje, proponer una reflexión común sobre el tema: "Cristianos y Musulmanes: juntos para vencer la pobreza".

2. Debemos sin duda alegrarnos de que, a lo largo de los años, este Mensaje del Consejo Pontificio para el Diálogo Interreligioso se haya convertido no sólo en una costumbre, sino en una cita esperada. En muchos países, supone una ocasión de encuentro amistoso entre numerosos cristianos y musulmanes. No es raro que corresponda a una preocupación compartida, propicia para intercambios confiados y abiertos. Todos estos elementos ¿no constituyen ya signos de amistad entre nosotros por los que dar gracias a Dios?

3. Entrando en el tema de este año, la persona humana que atraviesa situaciones de indignancia está indiscutiblemente en el centro de los preceptos que, con títulos diversos, nos son queridos. La atención, la compasión y la ayuda que todos, herma-

nos y hermanas en humanidad, podemos ofrecer al que es pobre para devolverle su lugar en la sociedad de los hombres, es una prueba viviente del Amor del Altísimo, ya que es el hombre en cuanto tal al que Él nos manda amar y ayudar, sin distinción de pertenencia.

Todos sabemos que la pobreza humilla y genera sufrimientos intolerables; estos están a menudo en el origen del aislamiento, de la ira, incluso del odio y del deseo de venganza. Esto podría empujar a acciones hostiles con todos los medios disponibles, buscando justificarlos también con consideraciones de orden religiosas: apoderarse, en nombre de una pretendida “justicia divina”, de la riqueza del otro, incluyendo su paz y su seguridad. Por esto, rechazar los fenómenos del extremismo y la violencia exige necesariamente la lucha contra la pobreza a través de la promoción de un desarrollo humano integral, que el papa Pablo VI definió como “el nuevo nombre de la paz” (Carta Encíclica *Populorum Progressio*, 1975, n. 76).

En la reciente carta encíclica *Caritas in Veritate* sobre el desarrollo humano integral en la caridad y en la verdad, Su Santidad el papa Benedicto XVI, teniendo en cuenta el contexto actual del compromiso en favor del desarrollo, apunta, entre otras cosas, la necesidad de una “nueva síntesis humanística” (n. 21) que, salvaguardando la apertura del hombre a Dios, lo recoloque “en el centro y la cumbre de todo cuanto existe en la tierra” (n. 57). Un auténtico desarrollo, por tanto, no podrá dejar de estar ordenado “a todo el hombre y a todos los hombres” (*Populorum Progressio*, n. 42).

4. En su homilía del pasado 1 de enero, con ocasión de la Jornada Mundial de la

Paz 2009, el Papa Benedicto XVI distinguía entre dos tipos de pobreza: una pobreza que combatir y una pobreza que abrazar.

La pobreza a combatir está a los ojos: el hambre, la falta de agua potable, la escasez de cuidados médicos y de viviendas adecuadas, la carencia de sistemas educativos y culturales, el analfabetismo, sin callar por otro lado la existencia de nuevas formas de pobreza “como por ejemplo en las sociedades ricas y progresadas, ... fenómenos de marginación, de pobreza relacional, moral y espiritual” (Mensaje para la Jornada Mundial de la Paz 2009, n. 2).

La pobreza a elegir es la que invita a llevar un estilo de vida sencillo y esencial, que evita el despilfarro, respeta el medio ambiente y todos los bienes de la Creación.

Esta pobreza es también, al menos durante ciertos períodos del año, la de la frugalidad y el ayuno. La pobreza elegida nos predispone a salir de nosotros mismos y dilata el corazón.

5. Como creyentes, desear la concertación para buscar juntos soluciones justas y duraderas al flagelo de la pobreza significa también reflexionar sobre los graves problemas de nuestro tiempo y, cuando es posible, comprometerse juntos para encontrar una respuesta. Es necesario, en esto, que la referencia a los aspectos de la pobreza ligados a la globalización de nuestras sociedades revista un sentido espiritual y moral, porque compartimos la vocación a construir una sola familia humana en la que todos -individuos, pueblos y naciones- regulen sus comportamientos según los principios de fraternidad y responsabilidad.

6. Una mirada atenta sobre el complejo

fenómeno de la pobreza nos conduce a ver en ella fundamentalmente el origen en la falta de respeto de la dignidad innata de la persona humana, y nos llama a una solidaridad global, por ejemplo a través de la adopción de un “código ético común” (Juan Pablo II, Discurso a la Pontificia Academia de las Ciencias Sociales, 27 de abril de 2001, n. 4) - cuyas normas no tendrían solamente un carácter convencional, sino que estarían enraizadas en la ley natural inscrita por el Creador en la conciencia de cada ser humano (cf. *Rm2*, 14-15).

7. Parece que en diversos lugares del mundo hemos pasado de la tolerancia al encuentro, a partir de una visión común y de preocupaciones compartidas. Esto es ya un importante objetivo alcanzado.

Poniendo a disposición de todos la riqueza que brota de la oración, del ayuno y de la caridad de unos y otros, ¿no sería posible quizás que el diálogo movilizara las fuerzas vivas de cuantos están en camino hacia Dios? El pobre nos interpela, nos desafía, pero sobre todo nos invita a colaborar por una noble causa: ¡la de vencer su pobreza!

¡Feliz ‘Id al-Fitr’ !

*Jean-Louis Cardinale Tauran, Presidente
Arzobispo Pier Luigi Celata, Secretario*

Carta Apostòlica en forma de ‘Motu Proprio’ *Omnium in Mentem* de Benet XVI, amb la qual es modifiquen algunes normes del codi de dret canònic.

Vaticà, 26-10-2009

La constitució apostòlica *Sacræ disciplinæ leges*, promulgada el 25 de gener de 1983, va cridar l’atenció de tothom sobre el fet

que l'Església, com a comunitat espiritual i visible alhora, i ordenada jeràrquicament, necessita normes jurídiques «que ordenin com cal l'exercici de les funcions que Déu li ha confiat, sobretot la de la potestat sagrada i la de l'administració dels sagraments». En aquestes normes és necessari que resplendeixi sempre, per una banda, la unitat de la doctrina teològica i de la legislació canònica, i, per una altra, la utilitat pastoral de les prescripcions, mitjançant les quals les disposicions eclesiàstiques estan ordenades al bé de les ànimes.

A fi de garantir més eficaçment tant aquesta unitat doctrinal necessària com la finalitat pastoral, a vegades l'autoritat suprema de l'Església, després de ponderar-ne les raons, decideix els canvis oportuns de les normes canòniques, o hi introdueix alguna integració. Aquesta és la raó que ens porta a redactar la present Carta, que concerneix dues qüestions.

En primer lloc, en els canons 1008 i 1009 del Codi de dret canònic, sobre el sagrament de l'Orde, es confirma la distinció essencial entre el sacerdoci comú dels fidels i el sacerdoci ministerial i, al mateix temps, es posa en relleu la diferència entre episcopat, presbiterat i diaconat. Ara, en canvi, després que, havent sentit els pares de la Congregació per a la doctrina de la fe, el nostre venerat predecessor Joan Pau II va establir que s'havia de modificar el text del número 875 del Catecisme de l'Església catòlica, a fi de reprendre més adequadament la doctrina sobre els diaques de la constitució dogmàtica *Lumen gentium* (n. 29) del concili Vaticà II, també Nos considerem que s'ha de perfeccionar la norma canònica que afecta aquesta mateixa matèria. Per tant, escoltat el parer del Consell pontifici per als textos legisla-

tius, establim que les paraules dels susdits canons es modifiquin com s'indica a continuació.

A més, atès que els sagraments són els mateixos per a tota l'Església, competeix únicament a l'autoritat suprema aprovar i definir els requisits per a la seva validesa, i també determinar el que es refereix al ritu que cal observar en la seva celebració (cf. c. 841), tot això certament val també per a la forma que s'ha d'observar en la celebració del matrimoni si almenys un dels contraents ha estat batejat en l'Església catòlica (cf. c. 11 i 1108).

El Codi de dret canònic estableix, això no obstant, que els fidels que s'han separat de l'Església per un «acte formal», no estan subjectes a les lleis eclesiàstiques relatives a la forma canònica del matrimoni (cf. c. 1117), a la dispensa de l'impediment de disparitat de culte (cf. c. 1086) i a la llicència requerida per als matrimonis mixtos (cf. c. 1124). La raó i el fi d'aquesta excepció a la norma general del canó 11 tenia com a finalitat evitar que els matrimonis contrets per aquells fidels fossin nuls per defecte de forma, o bé per impediment de disparitat de culte.

Amb tot, l'experiència d'aquests anys ha mostrat, contràriament, que aquesta nova llei ha generat no pocs problemes pastorals. En primer lloc, ha semblat difícil la determinació i la configuració pràctica, en els casos particulars, d'aquest acte formal de separació de l'Església, sigui pel que fa a la seva substància teològica, sigui pel que fa a l'aspecte canònic. A més, han sorgit moltes dificultats tant en l'acció pastoral com en la praxi dels tribunals. De fet, s'observava que de la nova llei semblaven derivar, almenys indirectament, una certa facilitat o, per dir-ho així, un incentiu

a l'apostasia en aquells llocs on els fidels catòlics són escassos en nombre, o on regeixen lleis matrimonials injustes, que estableixen discriminacions entre els ciutadans per motius religiosos; a més, aquesta nova llei feia difícil el retorn d'aquells batejats que desitjaven vivament contraure un nou matrimoni canònic, després del fracàs de l'anterior; per l'últim, ometent altres coses, per a l'Església moltíssim d'aquests matrimonis es convertien de fet en matrimonis anomenats clandestins.

Considerat tot això, i avaluats atentament els parers tant dels pares de la Congregació per a la doctrina de la fe i del Consell pontifici per als textos legislatius, com també de les conferències episcopals que han estat consultades sobre la utilitat pastoral de conservar o abrogar aquesta excepció a la norma general del canó 11, ha semblat necessari abolir aquesta regla introduïda en el cos de les lleis canòniques actualment vigent.

Establim, per tant, eliminar del mateix Codi les paraules: «i no se n'ha apartat per un acte formal» del canó 117, «i no se n'ha apartat per un acte formal» del canó 1086 §1, i també «i no se n'ha apartat mitjançant un acte formal» del canó 1124.

Per això, havent escoltat respecte a aquest tema la Congregació per a la doctrina de la fe i el Consell pontifici per als textos legislatius, i demanat també el parer dels nostres venerables germans cardenals de la santa Església romana responsables dels dicasteris de la Cúria romana, establim el que segueix:

Art 1. El text del canó 1008 del Codi de dret canònic s'ha de modificar de manera que, d'ara en endavant, resulti així:

«Mitjançant el sagrament de l'Orde, per institució divina, d'entre els fidels alguns

són constituïts ministres sagrats, pel caràcter inesborrable amb què són marcats i per això són consagrats i destinats a servir, cadascun segons el seu grau, amb nou i peculiar títol, el poble de Déu.»

Art. 2. El canó 1009 del Codi de dret canònic d'ara en endavant tindrà tres paràgrafs, el primer i el segon dels quals es mantindran amb el text del canó vigent, el nou text del tercer es redactarà de manera que el canó 1009 §3 resulti així:

«Aquells que han estat constituïts en l'orde de l'episcopat o del presbiterat reben la missió i la facultat d'actuar en la persona de Crist Cap; els diaques, en canvi, són habilitats per a servir el poble de Déu en la diaconia de la litúrgia, de la paraula i de la caritat.»

Art. 3. El text del canó 1086 §1 del Codi de dret canònic queda modificat així:

«És invàlid el matrimoni entre dues persones, una de les quals fou batejada en l'Església catòlica o rebuda en el seu si, i l'altra no està batejada.»

Art. 4. El text del canó 1117 del Codi de dret canònic queda modificat així:

«La forma indicada anteriorment ha de ser observada si almenys un dels contraents ha estat batejat en l'Església catòlica o rebut en el seu si, salvades les prescripcions del c. 1127 §2.»

Art. 5. El text del canó 1124 del Codi de dret canònic queda modificat així:

«Està prohibit, sense llicència expressa de l'autoritat competent, el matrimoni entre dues persones batejades, una de les quals hagi estat batejada en l'Església catòlica o rebuda al seu si després del baptisme, i l'altra és adscrita a una Església o comunitat eclesial que no té plena comunió amb l'Església catòlica.»

Tot el que hem decretat en aquesta

carta apostòlica en forma de motu proprio, ordenem que tingui vigor ferm i estable, malgrat qualsevol disposició contrària encara que sigui digna de particular esment, i que es publiqui en el comentari oficial *Acta Apostolicæ Sedis*.

Benedictus pp XVI

Altres Informacions

NOTÍCIES

Crònica de la inauguració del curs 2009-2010 en la Facultat de Teologia i la Facultat de Filosofia de Catalunya

El cardenal arquebisbe de Barcelona, Lluís Martínez Sistach, gran canceller de la Facultat de Teologia de Catalunya (FTC) i de la Facultat de Filosofia de Catalunya (FFC), ha inaugurat oficialment el curs 2009-2010 d'ambdues Facultats, el dimecres 7 d'octubre, a l'Aula Magna del Seminari Conciliar de Barcelona.

A les deu del matí, el cardenal ha presidit una solemne eucaristia concelebrada i ha donat gràcies a Déu per l'important treball formatiu i d'investigació que es fa en les Facultats. Després, ha presidit l'acte acadèmic acompanyat per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, vice-gran canceller de la FTC, pel bisbe de Solsona, Mons. Jaume Traserra, vice-gran canceller de la FFC i pels degans de les Facultats, Drs. Armand Puig i Joan Martínez Porcell. Han assistit també a l'acte els altres bisbes de les diòcesis catalanes, el P. Abat de Montserrat, altres personalitats eclesiàstiques i civils i una nombrosa representació de professors i alumnes.

La memòria del curs 2008-2009 de la FTC, de l'Institut Superior de Litúrgia i de l'Institut de Teologia Fonamental de Barcelona ha estat presentada pel Dr. Puig i

la de la FFC pel Dr. Martínez Porcell. El Dr. Puig ha valorat positivament la implantació del "Pla Bolonya" a la FTC i la seva col·laboració en aquesta qüestió i en d'altres amb la FFC. Així mateix, ha subratllat que, per encàrrec de la Congregació per a l'Educació Catòlica, la FTC patrocina sis Instituts Superiors de Ciències Religioses: Barcelona (en les seves modalitats presencial i virtual, i en les seves aules obertes a les diòcesis de Sant Feliu i Terrassa), Tarragona (on s'integren docents i estudiants provinents de Tortosa), Girona, Lleida (on s'integren docents i estudiants provinents de Solsona i d'Urgell), Vic i Mallorca. El Dr. Puig ha informat també dels tres projectes de recerca que la Facultat està duent a terme, així com de les principals activitats que tindran lloc en el present curs, entre les quals destaca una Jornada d'Estudi dedicada al ministeri presbiteral i un Simposi Internacional de Bíblia. Per part seva el Dr. Martínez Porcell ha presentat totes les activitats dutes a terme per la FFC, que forma part de la Universitat Ramon Llull, i ha anunciat l'aprovació definitiva de les titulacions oficials de Màster en *Gestió i Didàctica del Patrimoni Cultural* i Màster en *Recerca de Filosofia i Estudis Humanístics*.

En el transcurs de l'acte, el Gran Cancellier ha lliurat la medalla de la FTC al professor cap del Departament de Bíblia, Dr. Enric Cortés, que enguany passa a la condició d'emèrit.

La lliçó inaugural ha estat pronunciada pel Dr. Jaume Aymar, de la FFC, que ha tractat de *Fra Ramon Pané i l'univers simbòlic taí. Amb una introducció sobre la filosofia de la història en el P. Miquel Batllori*.

En acabar la lliçó inaugural, el cardenal de Barcelona i gran canceller de les Facultats Eclesiàstiques Dr. Martínez Sis-

tach ha lloat la figura i l'obra de l'erudit jesuïta i historiador P. Miquel Batllori, del qual se celebra enguany el centenari del naixement, al qual s'adhereixen les dues Facultats. El P. Batllori va rebre precisament el seu primer doctorat *honoris causa* en la Facultat de Teologia de Catalunya, l'any 1978. El cardenal ha agraït també al Dr. Aymar la seva lliçó inaugural, ha animat professors i alumnes a prosseguir en el seu treball de formació intel·lectual, espiritual i pastoral i ha declarat inaugurat el curs 2009-2010.

l'Escola de Mestres Blanquerna i el P. Francesc Riu, guardonats amb els Premis Catalunya d'educació 2009

Barcelona, 5-10-2009

El Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya ha anunciat avui els guardonats amb els Premis Catalunya d'Educació 2009. Entre d'altres persones i institucions, han rebut el premi l'Escola de Mestres Blanquerna i el P. Francesc Riu Rovira de Villar, salesià.

L'Escola de Mestres Blanquerna, integrada en la Universitat Ramon Llull, ha estat guardonada en la categoria d'institucions que han contribuït a construir una escola de qualitat al servei de la societat catalana i que s'han distingit per la defensa dels seus valors. Coincidint amb el seixantè aniversari de la seva fundació, l'Escola de Mestres Blanquerna rep el premi sobretot per la seva implicació en la formació de mestres. De la primera Escola de Magisteri de l'Església, fundada el 1948, n'han sorgit entre d'altres, les actuals facultats de psicologia, ciències de l'educació i de l'esport de la Univer-

sitat Ramon Llull, de la qual la Fundació Blanquerna és una de les precursoras. La formació dels mestres que han estudiat a Blanquerna té un gran prestigi i per això la institució rep un reconeixement al seu servei a la renovació pedagògica del país i a la catalanització de l'escola.

El P. Francesc Riu rep el premi extraordinari que el jurat ha decidit atorgar-li perquè ha destacat com a formador del professorat i del personal directiu de centres escolars. Sacerdot salesià, mestre i llicenciat en ciències químiques per la Universitat de Barcelona, va participar en la fundació de l'Escola Universitària Blanquerna de Barcelona, integrada posteriorment a la Universitat Ramon Llull. Va ser secretari general del Secretariat de l'Escola Cristiana de Catalunya des de l'any 1977 fins al 2005, convertit ja el Secretariat en Fundació que ell mateix va promoure, treballant per impulsar la renovació de les escoles cristianes de Catalunya.

Religió, Llengua, Cultura a Catalunya. Exposició al Palau Robert de Barcelona

Barcelona, 22-10-2009

Ha estat inaugurada l'exposició "Religió, llengua, cultura a Catalunya", al Palau Robert de Barcelona, per part del vicepresident del govern de la Generalitat de Catalunya, Sr. Josep-Lluís Carod-Rovira, amb l'assistència de l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol Balcells, president de la Conferència Episcopal Tarraconense, que representava els bisbes catalans. Hi han assistit també representants d'altres institucions religioses i un nombrós públic.

L'exposició, patrocinada per la Direcció General d'Afers Religiosos de la Generalitat, el comissari de la qual és el Dr. Joan Bada Elias, té com a objectiu, "reconèixer l'aportació de les religions que, al llarg del temps, a partir de la romanització i fins al moment actual, han contribuït a la construcció i, quan ha calgut, a la reconstrucció nacional de Catalunya".

L'exposició es presenta en cinc àmbits: el primer i el segon són d'introducció general i de presentació del fet religiós a Catalunya; en el tercer destaquen els llibres simbòlics, els llibres rituals i teològics i diverses intervencions concretes en la defensa del català com a llengua religiosa; en el quart àmbit es mostren les interrelacions entre les confessions religioses i la seva presència en la religiositat popular i es fa referència també a la música religiosa; en el cinquè àmbit es tanca l'exposició amb la presentació d'aspectes molt arrelats de la religiositat popular, com són els exvots i els goigs.

La mostra romandrà oberta fins al dia 31 de gener de 2010.